

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
КРИВОРІЗЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
Факультет економіки та управління бізнесом
Кафедра економіки, організації та управління підприємствами

ПОЯСНЮВАЛЬНА ЗАПИСКА
до кваліфікаційної роботи

на тему

«Ефективність використання фінансових ресурсів підприємства та обґрунтування напрямків щодо її підвищення»

Виконала здобувач 4 курсу, групи ПТБ-22
спеціальності 076 Підприємництво, торгівля
та біржова діяльність
Крисенко Кирило Євгенович

Керівниця: канд. екон. наук, доцентка
Кутова Наталя Геннадіївна

Рецензентка: канд. екон. наук, доцентка
Астаф'єва Катерина Олександрівна
(прізвище, ім'я по-батькові)

Кривий Ріг
2026

КРИВОРІЗЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
Факультет економіки та управління бізнесом
Кафедра економіки, організації та управління підприємствами
Ступінь вищої освіти бакалавр
Спеціальність 076 Підприємництво, торгівля та біржова діяльність

ЗАТВЕРДЖУЮ:
зав. кафедри ЕОУП,
д-р екон. наук, проф.
Альона ШАХНО

« ____ » _____ 2026 рік

ЗАВДАННЯ
на кваліфікаційну роботу здобувачеві
Крисенку Кирилу Євгеновичу

1. Тема роботи «Ефективність використання фінансових ресурсів підприємства та обґрунтування напрямків щодо її підвищення».
Керівниця теми Кутова Наталя Геннадіївна, канд. екон. наук, доцентка.
Затверджені наказом по університету від «16» березня 2026 року № 146с.
2. Строк подання здобувачкою роботи: 19.06.2026.
3. Вихідні дані до роботи: законодавчі та нормативно-правові акти України, наукові праці вітчизняних і зарубіжних учених, офіційні статистичні та аналітичні матеріали, а також фінансова звітність ТОВ «Охтирка м'ясопродукт» за 2022-2025 рр.
4. Зміст пояснювальної записки (перелік питань, які потрібно розробити): теоретичні та методичні основи дослідження економічної сутності фінансових ресурсів; ефективності використання фінансових ресурсів ТОВ «Охтирка м'ясопродукт»; обґрунтування напрямків підвищення використання фінансових ресурсів ТОВ «Охтирка м'ясопродукт».
5. Перелік графічного матеріалу: аналітична оцінка організаційно-економічного стану ТОВ «Охтирка м'ясопродукт» за 2022–2025 роки; оцінювання фінансового стану підприємства; формування фінансових ресурсів ТОВ «Охтирка м'ясопродукт»; оцінювання впливу факторів на ефективність використання фінансових ресурсів; економічний ефект від запропонованих заходів в умовах ТОВ «Охтирка м'ясопродукт».

6. Дата видачі завдання

«17» березня 2026 року.

7. Консультація по розділах роботи

Розділ	Консультантка	Підпис, дата	
		Завдання видала	Завдання прийняла
Розділ 1	доц. Кутова Н.Г.	31.03.2026	09.04.2026
Розділ 2	доц. Кутова Н.Г.	09.04.2026	19.04.2026
Розділ 3	доц. Кутова Н.Г.	19.04.2026	29.04.2026

Нормоконтроль

_____

(підпис)

Наталя КУТОВА

Календарний план виконання роботи

№	Назва етапу випускної кваліфікаційної роботи	Термін виконання	Примітки
1	Співбесіда зі здобувачу за тематикою роботи, узгодження переліку рекомендованої нормативної, інструктивної, навчальної літератури	17.03.2026	
2	Збір матеріалів до випускної кваліфікаційної роботи	18.03.2026 – 25.03.2026	
3	Групування та аналіз зібраного матеріалу, уточнення завдань кваліфікаційної роботи	26.03.2026 – 30.03.2026	
4	Підготовка I розділу кваліфікаційної роботи та подання його керівниці	31.03.2026 – 09.04.2026	
5	Підготовка II розділу кваліфікаційної роботи та подання його керівниці	10.04.2026 – 19.04.2026	
6	Підготовка III розділу кваліфікаційної роботи та подання його керівниці	20.04.2026 – 29.04.2026	
7	Підготовка вступної частини та висновку	30.04.2026 – 04.05.2026	
8	Перевірка роботи керівницею та доопрацювання роботи	05.05.2026 – 18.05.2026	
9	Отримання відгуку керівниці	19.05.2026	
10	Перевірка роботи на унікальність авторського тексту за допомогою Інтернет-Системи Strikeplagiarism.com	20.05.2026 – 09.06.2026	
11	Отримання резолюції завідувачки кафедри про допуск до захисту	10.06.2026 – 15.06.2026	
12	Отримання рецензії	19.06.2026 – 21.06.2026	
13	Захист роботи на засіданні Екзаменаційної комісії	Дата захисту згідно з графіком	

Здобувач

_____

(підпис)

Кирило КРИСЕНКО

Наукова керівниця

_____

(підпис)

Наталя КУТОВА

ЗМІСТ

ВСТУП	6
РОЗДІЛ 1. ТЕОРЕТИКО-МЕТОДИЧНІ АСПЕКТИ ОЦІНЮВАННЯ ЕФЕКТИВНОСТІ ФІНАНСОВИХ РЕСУРСІВ ПІДПРИЄМСТВА	8
1.1 Фінансові ресурси підприємства: економічний зміст та особливості формування	8
1.2 Методичні підходи до оцінювання ефективності використання фінансових ресурсів підприємства	14
РОЗДІЛ 2. АНАЛІЗ ЕФЕКТИВНОСТІ ВИКОРИСТАННЯ ФІНАНСОВИХ РЕСУРСІВ ТОВ «ОХТИРКА М'ЯСОПРОДУКТ»	21
2.1. Організаційно-економічна характеристика та оцінка фінансового стану ТОВ «Охтирка м'ясопродукт»	21
2.2 Аналіз ефективності використання фінансових ресурсів ТОВ «Охтирка м'ясопродукт»	34
РОЗДІЛ 3. ОБҐРУНТУВАННЯ НАПРЯМІВ ПІДВИЩЕННЯ ЕФЕКТИВНОСТІ ВИКОРИСТАННЯ ФІНАНСОВИХ РЕСУРСІВ ТОВ «ОХТИРКА М'ЯСОПРОДУКТ»	50
3.1. Кореляційно-регресійне моделювання факторів впливу на ефективність використання фінансових ресурсів підприємства	50
3.2 Розроблення практичних рекомендацій щодо підвищення ефективності використання фінансових ресурсів ТОВ «Охтирка м'ясопродукт»	55
ВИСНОВКИ	63
СПИСОК ВИКОРИСТАНОЇ ЛІТЕРАТУРИ	66
ДОДАТКИ	69

РЕФЕРАТ
на кваліфікаційну роботу за темою
«Ефективність використання фінансових ресурсів підприємства та
обґрунтування напрямків щодо її підвищення»

Кваліфікаційна робота: 69 с., 14 табл., 13 рис., 6 формул, 30 джерел, 4 додатки.

Об'єкт дослідження: процес формування та використання фінансових ресурсів підприємства

Мета роботи: полягає у дослідженні теоретичних та практичних аспектів ефективності використання фінансових ресурсів підприємства, проведення аналізу фінансового стану та обґрунтування напрямків підвищення ефективності використання фінансових ресурсів.

Предмет дослідження: теоретичні, методичні та практичні аспекти підвищення ефективності використання фінансових ресурсів Т.

Методи дослідження: системний аналіз та узагальнення, статистичний, аналітичний, графічний та факторного аналізу.

У кваліфікаційній роботі узагальнено сучасні наукові підходи до визначення економічної сутності фінансових ресурсів підприємства, досліджено особливості їх формування, структуру, джерела залучення та нормативно-правове забезпечення процесу управління фінансовими ресурсами. Розглянуто теоретико-методичні засади оцінювання ефективності використання фінансових ресурсів, а також систему показників, що характеризують рівень фінансової стійкості, ліквідності, ділової активності та прибутковості підприємства.

На матеріалах ТОВ «Охтирка м'ясопродукт» проведено комплексний аналіз фінансово-господарської діяльності та досліджено динаміку основних показників використання фінансових ресурсів. Здійснено оцінювання фінансового стану підприємства. Визначено основні тенденції використання фінансових ресурсів, виявлено проблемні аспекти управління оборотним капіталом, зокрема зростання дебіторської заборгованості, уповільнення оборотності активів та високу залежність від поточних зобов'язань.

За результатами проведеного факторного аналізу та SWOT-аналізу обґрунтовано комплекс практичних заходів, спрямованих на підвищення ефективності використання фінансових ресурсів підприємства. Реалізація запропонованих заходів дозволить підвищити рівень фінансової стійкості підприємства, зміцнити його платоспроможність та забезпечити зростання показників прибутковості.

У роботі при розрахунках використано програмний продукт Microsoft Office Excel.

ФІНАНСОВІ РЕСУРСИ ПІДПРИЄМСТВА, ФІНАНСОВА СТІЙКІСТЬ,
ЛІКВІДНІСТЬ, ПЛАТОСПРОМОЖНІСТЬ, РЕНТАБЕЛЬНІСТЬ,
СТРУКТУРА КАПІТАЛУ, ФІНАНСОВІ РЕЗУЛЬТАТИ ЕФЕКТИВНІСТЬ

ВСТУП

Актуальність теми. У сучасних умовах розвитку економіки ефективне використання фінансових ресурсів є одним із ключових чинників забезпечення стабільного функціонування та конкурентоспроможності підприємства. Від рівня раціональності формування, розподілу та використання фінансових ресурсів залежить здатність суб'єкта господарювання забезпечувати безперервність виробничого процесу, своєчасно виконувати фінансові зобов'язання, підтримувати належний рівень ліквідності та фінансової стійкості, а також формувати достатній обсяг прибутку для подальшого розвитку.

В умовах нестабільного зовнішнього середовища, посилення інфляційних процесів особливого значення набуває підвищення ефективності управління фінансовими ресурсами підприємств харчової промисловості. Саме фінансові ресурси виступають основою забезпечення виробничої діяльності, інвестиційного розвитку, інноваційного оновлення та підтримання платоспроможності підприємства. Проблематика ефективного використання фінансових ресурсів підприємства є предметом дослідження багатьох вітчизняних та зарубіжних науковців, серед яких: І. О. Бланк, О. О. Терещенко, А. М. Поддєрьогін, Г. В. Савицька, Н. М. Ткаченко, В. М. Опарін та інші. Водночас динамічність економічних процесів та сучасні виклики господарювання обумовлюють необхідність подальшого дослідження напрямів підвищення ефективності використання фінансових ресурсів на рівні конкретних підприємств. Актуальність теми кваліфікаційної роботи визначається необхідністю вдосконалення системи управління фінансовими ресурсами підприємства, підвищення ефективності їх використання та забезпечення фінансової стійкості в умовах нестабільного економічного середовища.

Мета і задачі дослідження. Метою кваліфікаційної роботи є дослідження теоретичних та практичних аспектів ефективності використання фінансових ресурсів підприємства, проведення аналізу фінансового стану та

обґрунтування напрямів підвищення ефективності використання фінансових ресурсів ТОВ «Охтирка м'ясопродукт».

Відповідно до поставленої мети у роботі поставлено та вирішено такі завдання:

- дослідити економічну сутність фінансових ресурсів підприємства та узагальнити теоретичні підходи до оцінювання їх ефективності використання;
- визначити методичні підходи до аналізу фінансових ресурсів;
- провести аналіз фінансово-господарської діяльності;
- оцінити ефективність використання фінансових ресурсів;
- здійснити факторний аналіз показників ефективності використання фінансових ресурсів;
- розробити практичні рекомендації щодо підвищення ефективності використання фінансових ресурсів підприємства.

Об'єктом дослідження є процес формування та використання фінансових ресурсів підприємства.

Предметом дослідження є теоретичні, методичні та практичні аспекти підвищення ефективності використання фінансових ресурсів ТОВ «Охтирка м'ясопродукт».

Методи дослідження. У процесі дослідження використано такі методи: системного аналізу та узагальнення, економічного аналізу, порівняння, групування, коефіцієнтного аналізу, графічного методу, факторного аналізу, економіко-математичного моделювання та прогнозування.

Інформаційною базою дослідження стали законодавчі та нормативно-правові акти України, наукові праці вітчизняних і зарубіжних учених, статистичні та аналітичні матеріали, фінансова звітність ТОВ «Охтирка м'ясопродукт» за 2022–2025 роки.

Практичне значення одержаних результатів полягає у розробленні рекомендацій щодо підвищення ефективності використання фінансових ресурсів підприємства, які можуть бути використані у практичній діяльності ТОВ «Охтирка м'ясопродукт».

РОЗДІЛ 1

ТЕОРЕТИКО-МЕТОДИЧНІ АСПЕКТИ ОЦІНЮВАННЯ ЕФЕКТИВНОСТІ ВИКОРИСТАННЯ ФІНАНСОВИХ РЕСУРСІВ ПІДПРИЄМСТВА

1.1 Фінансові ресурси підприємства: економічний зміст та особливості формування

У сучасних умовах розвитку ринкової економіки фінансові ресурси виступають одним із ключових факторів забезпечення ефективного функціонування підприємства. Вони є матеріальною основою здійснення господарської діяльності, забезпечують безперервність виробничого процесу, реалізацію інвестиційних проєктів, виконання фінансових зобов'язань та створення умов для стратегічного розвитку суб'єкта господарювання. Саме від обсягу, структури та ефективності використання фінансових ресурсів значною мірою залежить конкурентоспроможність підприємства, його фінансова стійкість та здатність адаптуватися до змін зовнішнього середовища.

Поняття «фінансові ресурси» є однією з базових категорій фінансової науки та фінансового менеджменту. Незважаючи на значну кількість наукових досліджень, серед учених відсутній єдиний підхід до визначення економічної сутності фінансових ресурсів підприємства. Це пояснюється багатогранністю даної категорії та різними підходами до її трактування залежно від предмета дослідження (рис. 1.1).

У широкому розумінні фінансові ресурси підприємства являють собою сукупність грошових коштів, фінансових активів та інших джерел фінансування, які перебувають у розпорядженні підприємства та використовуються для забезпечення його поточної діяльності, інвестиційного розвитку й виконання фінансових зобов'язань.

Рис. 1.1 – Еволюція наукових підходів до фінансових ресурсів

У науковій літературі сформувалося декілька підходів до трактування сутності фінансових ресурсів. Одні автори розглядають їх як сукупність грошових фондів підприємства, інші – як систему економічних відносин щодо формування та використання капіталу, а треті акцентують увагу на джерелах фінансування діяльності підприємства.

Аналіз наведених визначень свідчить про те, що більшість науковців розглядають фінансові ресурси як сукупність грошових коштів та джерел їх формування, які використовуються для забезпечення діяльності підприємства. Водночас сучасні підходи передбачають більш комплексне трактування цієї категорії, враховуючи не лише наявні фінансові ресурси, а й потенційні можливості їх залучення та ефективного використання.

Економічна сутність фінансових ресурсів проявляється через їх роль у процесі відтворення. Саме фінансові ресурси забезпечують формування виробничого потенціалу підприємства, фінансування операційної діяльності, оновлення основних засобів, впровадження інновацій та реалізацію інвестиційних програм (рис.1.2).

Особливістю фінансових ресурсів є їх динамічний характер. У процесі господарської діяльності підприємства постійно відбувається рух фінансових ресурсів, який супроводжується формуванням доходів, здійсненням витрат, отриманням прибутку та його подальшим розподілом.

Залежно від джерел формування фінансові ресурси підприємства поділяються на власні, залучені та позикові. Власні фінансові ресурси формуються за рахунок статутного капіталу, прибутку, амортизаційних відрахувань та інших внутрішніх джерел. Залучені ресурси представлені інвестиціями, емісією корпоративних прав та іншими джерелами фінансування. Позикові ресурси включають банківські кредити, фінансовий лізинг, кредиторську заборгованість та інші форми зовнішнього фінансування.

Рис. 1.2 – Склад фінансових ресурсів підприємства

Процес формування фінансових ресурсів підприємства являє собою безперервну систему мобілізації, накопичення та залучення грошових коштів, необхідних для забезпечення поточної діяльності, реалізації інвестиційних проєктів та досягнення стратегічних цілей розвитку. Від ефективності організації цього процесу значною мірою залежить фінансова стійкість підприємства, його платоспроможність, інвестиційна привабливість та конкурентоспроможність на ринку. Формування фінансових ресурсів відбувається під впливом комплексу внутрішніх і зовнішніх чинників, серед яких визначальне значення мають масштаби господарської діяльності, рівень прибутковості, доступність фінансових інструментів, стан фінансового ринку та загальна економічна ситуація в країні.

Фінансові ресурси підприємства формуються за рахунок різноманітних джерел, які прийнято об'єднувати у три основні групи: власні, залучені та

позикові. Власні фінансові ресурси є базою фінансової незалежності підприємства та формуються переважно за рахунок статутного капіталу, нерозподіленого прибутку, амортизаційних відрахувань, резервного капіталу та інших внутрішніх надходжень. Залучені фінансові ресурси представлені коштами інвесторів, додатковими внесками засновників, емісією корпоративних прав та іншими формами інвестування. Позикові джерела включають банківські кредити, фінансовий лізинг, комерційні кредити, кредиторську заборгованість та інші форми тимчасового залучення коштів на умовах повернення.

Раціональне поєднання різних джерел фінансування дозволяє підприємству забезпечувати необхідний рівень ліквідності та фінансової стійкості, мінімізувати вартість залученого капіталу та створювати умови для розширення господарської діяльності. Водночас надмірна залежність від позикових ресурсів може призводити до зростання фінансових ризиків, підвищення витрат на обслуговування боргу та погіршення показників платоспроможності. Саме тому одним із ключових завдань фінансового менеджменту є оптимізація структури джерел формування фінансових ресурсів з урахуванням особливостей діяльності підприємства та кон'юнктури фінансового ринку.

У сучасних умовах господарювання особливої актуальності набуває питання забезпечення достатнього рівня самофінансування підприємств. Наявність стабільних внутрішніх джерел формування фінансових ресурсів сприяє зміцненню фінансової незалежності, підвищенню інвестиційної привабливості та забезпеченню стійкого розвитку підприємства в довгостроковій перспективі. Водночас ефективне використання залучених і позикових коштів дозволяє прискорити реалізацію інвестиційних проєктів та підвищити темпи економічного зростання за умови дотримання оптимального співвідношення між власним і позиковим капіталом.

Також особливого значення набуває проблема оптимізації структури фінансових ресурсів. Надмірна залежність від позикового капіталу може

призвести до зростання фінансових ризиків та втрати фінансової стійкості, тоді як недостатній рівень залучення зовнішніх ресурсів може обмежувати можливості розвитку підприємства.

Фінансові ресурси виконують низку важливих функцій: забезпечувальну; розподільчу; відтворювальну; стимулюючу; контрольну; інвестиційну.

Забезпечувальна функція полягає у створенні фінансової бази для здійснення господарської діяльності. Розподільча функція забезпечує розподіл і перерозподіл фінансових ресурсів між окремими напрямками діяльності підприємства. Відтворювальна функція спрямована на забезпечення безперервності процесу виробництва та розвитку підприємства. Контрольна функція дозволяє оцінювати ефективність використання фінансових ресурсів та своєчасно виявляти відхилення від запланованих показників.

Важливим аспектом дослідження є визначення ролі фінансових ресурсів у забезпеченні ефективності діяльності підприємства. Раціональне формування та використання фінансових ресурсів сприяє підвищенню прибутковості, зміцненню фінансової стійкості, покращенню ліквідності та платоспроможності підприємства.

Сучасний стан дослідження проблематики фінансових ресурсів характеризується значною увагою до питань управління капіталом, оптимізації структури джерел фінансування, забезпечення фінансової безпеки та підвищення ефективності використання ресурсів. Особливо актуальними є питання цифровізації фінансового менеджменту, використання сучасних інформаційних технологій та впровадження систем фінансового контролінгу.

Зарубіжні науковці розглядають фінансові ресурси переважно через призму концепції управління вартістю підприємства та максимізації добробуту власників бізнесу. У вітчизняній науковій школі більше уваги приділяється питанням фінансової стійкості, платоспроможності та забезпечення безперервності діяльності підприємства.

Таким чином, фінансові ресурси є складною економічною категорією, яка відображає сукупність грошових коштів та джерел їх формування, необхідних для забезпечення ефективного функціонування підприємства. Від рівня ефективності їх використання залежить фінансовий стан підприємства, його конкурентоспроможність та перспективи подальшого розвитку.

Ефективне управління фінансовими ресурсами дозволяє підприємству своєчасно реагувати на зміни зовнішнього середовища, забезпечувати стабільність господарської діяльності та формувати необхідні передумови для довгострокового економічного зростання.

1.2 Методичні підходи до оцінювання ефективності використання фінансових ресурсів підприємства

Ефективність використання фінансових ресурсів є однією з найважливіших характеристик діяльності підприємства, оскільки відображає результативність управління капіталом та рівень досягнення фінансових цілей. У сучасній економічній практиці оцінювання ефективності використання фінансових ресурсів здійснюється на основі комплексного підходу, який передбачає використання системи взаємопов'язаних показників та методів аналізу.

Методичні підходи до оцінювання ефективності використання фінансових ресурсів базуються на принципах системності, комплексності, об'єктивності, достовірності, безперервності та порівнянності результатів аналізу.

Основними функціями оцінювання ефективності використання фінансових ресурсів є: аналітична; контрольна; прогнозна; інформаційна; управлінська.

У сучасній практиці застосовуються різні методи оцінювання ефективності використання фінансових ресурсів, серед яких найбільш

поширеними є коефіцієнтний аналіз, горизонтальний та вертикальний аналіз, факторний аналіз, економіко-математичне моделювання, рейтингове оцінювання та прогнозування.

Таблиця 1.1 – Основні показники оцінювання ефективності використання фінансових ресурсів

Показник	Формула розрахунку	Економічна характеристика
 Коефіцієнт автономії	$\frac{\text{Власний капітал}}{\text{Активи}}$	 Характеризує фінансову незалежність
 Поточна ліквідність	$\frac{\text{Оборотні активи}}{\text{Поточні зобов'язання}}$	 Відображає платоспроможність
 Оборотність активів	$\frac{\text{Чистий дохід}}{\text{Активи}}$	 Оцінює швидкість обороту ресурсів
 Рентабельність активів	$\frac{\text{Чистий прибуток}}{\text{Активи}} \times 100 \%$	 Характеризує ефективність використання активів
 Рентабельність власного капіталу	$\frac{\text{Чистий прибуток}}{\text{Власний капітал}} \times 100 \%$	 Відображає прибутковість власних коштів

Оцінювання ефективності використання фінансових ресурсів здійснюється за такими напрямками:

- аналіз структури активів і капіталу;
- оцінка ліквідності та платоспроможності;
- аналіз фінансової стійкості;
- оцінка ділової активності;
- аналіз прибутковості;
- факторний аналіз;
- прогнозування фінансового стану.

Рис. 1.3 – Система оцінювання ефективності використання фінансових ресурсів підприємства

Інформаційною базою оцінювання ефективності використання фінансових ресурсів виступають дані фінансової звітності підприємства. Основними джерелами інформації є Баланс (Звіт про фінансовий стан), Звіт про фінансові результати, Звіт про рух грошових коштів та Звіт про власний капітал.

Важливе значення мають нормативно-правові засади управління фінансовими ресурсами підприємства. В Україні регулювання фінансової діяльності підприємств здійснюється відповідно до Господарського кодексу України, Цивільного кодексу України, Податкового кодексу України, Закону України «Про бухгалтерський облік та фінансову звітність в Україні», Національних положень (стандартів) бухгалтерського обліку та Міжнародних стандартів фінансової звітності.

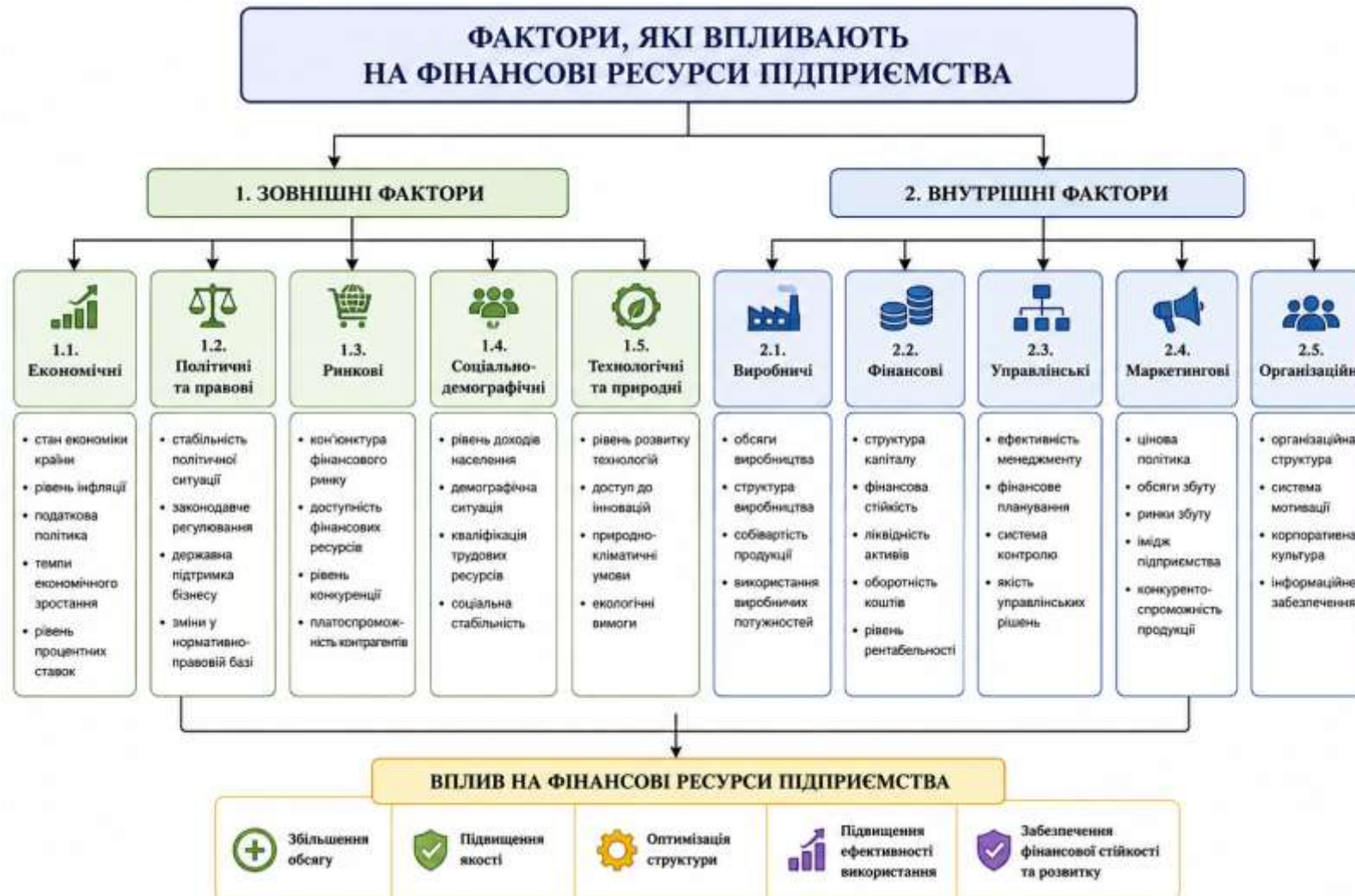

Рис. 1.4 – Чинники, які мають вплив на фінансові ресурси підприємства

Серед факторів, що впливають на ефективність використання фінансових ресурсів, виділяють зовнішні та внутрішні. До зовнішніх належать макроекономічна ситуація, рівень інфляції, податкова політика держави, стан фінансового ринку та конкурентне середовище. Внутрішні фактори включають структуру капіталу, систему фінансового менеджменту, рівень прибутковості діяльності, політику управління оборотними активами та якість фінансового планування.

Зарубіжний досвід свідчить про широке використання концепцій управління вартістю підприємства (Value Based Management), системи збалансованих показників (Balanced Scorecard), моделей економічної доданої вартості (EVA) та інших сучасних інструментів оцінювання ефективності використання фінансових ресурсів.

У країнах Європейського Союзу та США значна увага приділяється управлінню грошовими потоками, оптимізації структури капіталу та забезпеченню довгострокової фінансової стійкості підприємств. Вітчизняні підприємства поступово адаптують зазначені підходи до умов національної економіки.

Таким чином, сучасні методичні підходи до оцінювання ефективності використання фінансових ресурсів базуються на комплексному аналізі фінансового стану підприємства та дозволяють визначити рівень результативності управління фінансовими ресурсами, виявити резерви підвищення ефективності діяльності та обґрунтувати напрями подальшого розвитку підприємства.

В умовах сучасного економічного середовища підвищення ефективності використання фінансових ресурсів є необхідною передумовою забезпечення фінансової стійкості та конкурентоспроможності підприємства.

Рис. 1.5 – Напрями підвищення ефективності використання фінансових ресурсів

Рис 1.6 - Напрями підвищення ефективності використання фінансових ресурсів підприємства та очікувані результати

Ефективне управління фінансовими ресурсами дозволяє забезпечити зростання прибутковості підприємства, зміцнення його фінансової незалежності, підвищення платоспроможності та створення умов для довгострокового розвитку.

Таким чином, проведення дослідження теоретичних аспектів формування та використання фінансових ресурсів дозволило встановити, що ефективність управління ними є однією з ключових передумов забезпечення стабільного функціонування та розвитку підприємства. Рациональне формування структури капіталу, підтримання належного рівня ліквідності, оптимізація оборотних активів та забезпечення прибутковості діяльності створюють необхідні умови для зміцнення фінансової стійкості суб'єкта господарювання та підвищення його конкурентоспроможності.

Разом із тим теоретичні положення потребують підтвердження та конкретизації на основі практичних даних діяльності реального підприємства. Саме тому наступним етапом дослідження є проведення комплексного аналізу фінансово-господарської діяльності ТОВ «Охтирка м'ясопродукт», оцінювання складу, структури та джерел формування фінансових ресурсів, а також визначення рівня ефективності їх використання. Результати такого аналізу дозволять виявити основні тенденції розвитку підприємства, встановити чинники, що впливають на ефективність використання фінансових ресурсів, та сформулювати науково обґрунтовані рекомендації щодо її підвищення.

У зв'язку з цим у другому розділі кваліфікаційної роботи здійснюється комплексна оцінка фінансового стану та ефективності використання фінансових ресурсів ТОВ «Охтирка м'ясопродукт» на основі даних фінансової звітності за 2022–2025 роки, що дає можливість виявити наявні резерви підвищення результативності фінансово-господарської діяльності підприємства.

РОЗДІЛ 2

АНАЛІЗ ЕФЕКТИВНОСТІ ВИКОРИСТАННЯ ФІНАНСОВИХ РЕСУРСІВ ТОВ «ОХТИРКА М'ЯСОПРОДУКТ»

2.1 Організаційно-економічна характеристика та оцінка фінансового стану ТОВ «Охтирка м'ясопродукт»

ТОВ «Охтирка м'ясопродукт» є сучасним підприємством харчової промисловості, основною сферою діяльності якого є виробництво та реалізація м'ясної продукції. Підприємство здійснює господарську діяльність на території Сумської області та є одним із суб'єктів регіонального агропромислового комплексу, що забезпечує населення якісною продукцією власного виробництва.

Відповідно до відомостей, наведених у державних реєстрах, основним напрямом господарської діяльності ТОВ «Охтирка м'ясопродукт» є здійснення неспеціалізованої оптової торгівлі харчовими продуктами, напоями та тютюновими виробами (КВЕД 46.39), а також оптова реалізація молочної продукції, яєць, харчових олій і жирів (КВЕД 46.33).

Поряд із основними видами діяльності підприємство здійснює низку додаткових господарських операцій, серед яких виробництво м'яса свійської птиці (КВЕД 10.12), виготовлення м'ясної продукції та м'ясних виробів (КВЕД 10.13), оптова торгівля м'ясом і продуктами його переробки (КВЕД 46.32), неспеціалізована оптова торгівля різними групами товарів (КВЕД 46.90), а також роздрібна реалізація м'яса та м'ясних виробів через спеціалізовані торговельні об'єкти (КВЕД 47.22).

Таким чином, діяльність ТОВ «Охтирка м'ясопродукт» охоплює повний цикл операцій, пов'язаних із виробництвом, переробкою та збутом м'ясної продукції, що сприяє диверсифікації джерел доходу та зміцненню конкурентних позицій підприємства на продовольчому ринку.

Ефективність функціонування будь-якого підприємства значною мірою визначається станом його фінансових ресурсів, рівнем забезпеченості майном, фінансовою стійкістю та здатністю генерувати прибуток. У зв'язку з цим доцільним є проведення аналізу основних показників діяльності ТОВ «Охтирка м'ясопродукт» за 2022-2025 роки.

Таблиця 2.1 – Динаміка основних техніко-економічних показників діяльності ТОВ «Охтирка м'ясопродукт» за 2022-2025 рр.

Показник	2022	2023	2024	2025	2025 р. до 2022 р., %
Чистий дохід від реалізації продукції, тис. грн	248256,4	350000,0	1500000,0	2500000,0	907,02
Вартість активів, тис. грн	32383,5	54302,4	349801,8	808615,9	2397,00
Власний капітал, тис. грн	10833,8	17174,1	123673,2	230404,8	2026,72
Оборотні активи, тис. грн	24565,1	38052,3	333612,0	784794,3	3094,75
Поточні зобов'язання, тис. грн	21549,7	37128,3	226128,6	578211,1	2583,15
Чистий прибуток, тис. грн	5785,1	6340,3	106499,1	106731,6	1744,94
Середньооблікова чисельність персоналу, осіб	50	58	95	163	226,00
Продуктивність праці, тис. грн/особу	4965,1	6034,5	15789,5	15337,4	208,90
Рентабельність активів, %	17,9	11,7	30,4	13,2	-26,26
Рентабельність власного капіталу, %	53,4	36,9	86,1	46,3	-13,30

Результати аналізу основних техніко-економічних показників діяльності ТОВ «Охтирка м'ясопродукт» свідчать про наявність стійкої позитивної тенденції розвитку підприємства протягом 2022-2025 років. У досліджуваному періоді спостерігалось істотне нарощування виробничого та фінансового потенціалу, що підтверджується зростанням вартості активів із 32 383,5 тис. грн до 808 615,9 тис. грн. Таким чином, загальна вартість майна підприємства збільшилася майже у 25 разів, що характеризує активну інвестиційну та операційну діяльність.

Суттєве зростання власного капіталу, який за досліджуваний період зріс більш ніж у 21 раз, свідчить про високий рівень прибутковості діяльності та здатність підприємства до самофінансування. Водночас збільшення поточних

зобов'язань у 26,8 раза вказує на активне використання залучених джерел фінансування для забезпечення розширення господарської діяльності.

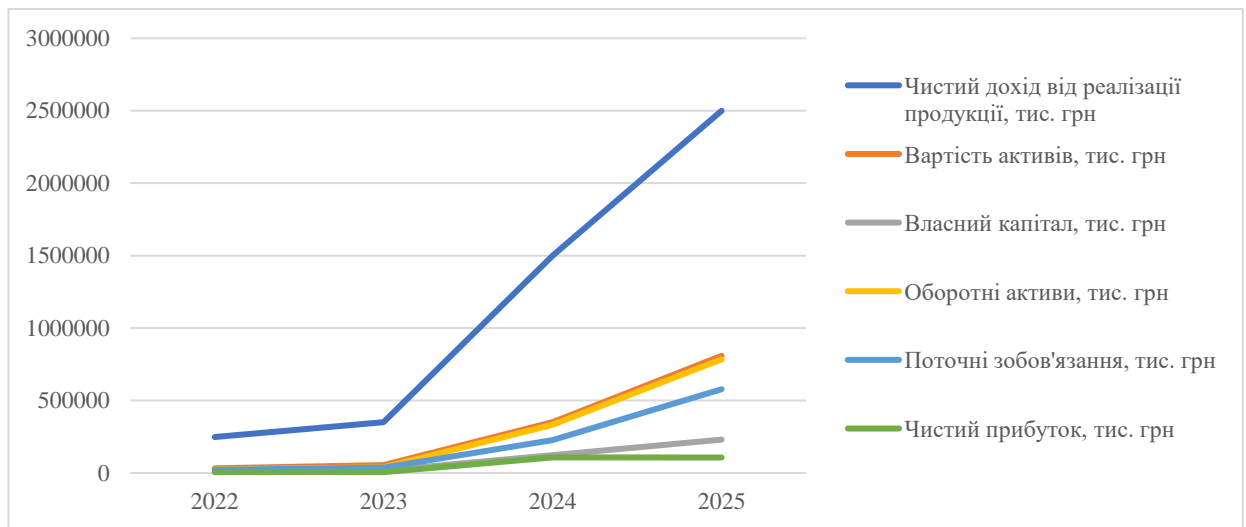

Рис. 2.1 – Тенденції зміни основних ТЕР за 2022-2025 рр.

Позитивною тенденцією є збільшення чисельності персоналу з 50 до 163 осіб, що свідчить про розширення виробничих потужностей та зростання обсягів діяльності підприємства. Одночасно продуктивність праці зросла більш ніж утричі, що підтверджує підвищення ефективності використання трудових ресурсів та вдосконалення організації виробничих процесів.

Аналіз показників прибутковості засвідчив достатньо високий рівень ефективності використання фінансових ресурсів. Незважаючи на певні коливання рентабельності активів та власного капіталу в окремі роки, підприємство зберігає здатність забезпечувати стабільне формування прибутку та ефективно використання вкладених ресурсів.

Дані таблиці свідчать про стрімке розширення масштабів діяльності підприємства протягом досліджуваного періоду. Загальна вартість активів зросла з 32383,5 тис. грн у 2022 році до 808615,9 тис. грн у 2025 році, тобто майже у 25 разів. Така тенденція свідчить про активне нарощування виробничого та фінансового потенціалу підприємства.

У цілому результати проведеного аналізу дозволяють зробити висновок, що ТОВ «Охтирка м'ясопродукт» характеризується високими темпами

економічного зростання, зміцненням фінансового потенціалу та підвищенням результативності використання наявних ресурсів, що створює сприятливі передумови для подальшого розвитку підприємства та підвищення ефективності використання його фінансових ресурсів.

Таблиця 2.2 – Структура активів ТОВ «Охтирка м'ясопродукт»

Показник	2022	Питома вага, %	2025	Питома вага%	Зміна питомої ваги 2022-2025, %
Необоротні активи	7818,4	24,1	23821,6	2,9	-88,0
Оборотні активи	24565,1	75,9	784794,3	97,1	27,9
Усього активів	32383,5	100,0	808615,9	100,0	-

Аналіз структури активів показує, що протягом досліджуваного періоду відбулося суттєве збільшення частки оборотних активів. Якщо у 2022 році вони формували 75,9 % майна підприємства, то у 2025 році їх частка досягла 97,1 %. Це свідчить про високу мобільність ресурсів та орієнтацію підприємства на активне здійснення операційної діяльності.

Зменшення питомої ваги необоротних активів обумовлено значно вищими темпами зростання оборотного капіталу порівняно з основними засобами. Дані таблиці 2.3 свідчать про суттєві структурні зміни в складі оборотних активів ТОВ «Охтирка м'ясопродукт» протягом досліджуваного періоду. Загальна вартість оборотних активів підприємства зросла з 24565,1 тис. грн у 2022 році до 769 581,0 тис. грн у 2025 році, що становить приріст на 745 015,9 тис. грн або у 31,3 раза. Така тенденція характеризує значне розширення масштабів господарської діяльності та суттєве зміцнення фінансового потенціалу підприємства.

Найбільш вагомою складовою оборотних активів у 2022 році були грошові кошти, частка яких становила 41,60 %, тоді як запаси займали 41,21%, а дебіторська заборгованість – 17,19 %. Упродовж аналізованого періоду відбувалися істотні зміни у структурі оборотного капіталу, зумовлені активним нарощуванням обсягів діяльності підприємства.

Таблиця 2.3 - Аналіз структури оборотних активів ТОВ «Охтирка м'ясопродукт»

Показник	2022		2023		2024		2025		Відхилення		
	тис. грн	%	тис. грн	%	тис. грн	%	тис. грн	%	+/-	%	п.с.
Запаси	10123,1	41,21	21350,7	56,11	55354,7	16,59	177287	23,04	167164	1651,31	-18,17
Дебіторська заборгованість	4221,8	17,19	13785	36,23	73707,6	22,09	99034,1	12,87	94812,3	2245,78	-4,32
Грошові кошти	10220,2	41,60	2916,6	7,66	204549,7	61,31	493260	64,09	483040	4726,33	22,49
Всього оборотних активів	24565,1	100	38052,3	100	333612	100	769581	100	745016	3032,82	-

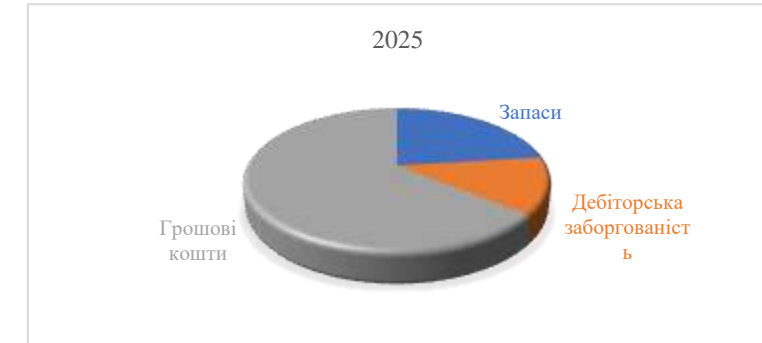

Рис. 2.2 – Динаміка зміни структури оборотних активів за 2022-2025 рр.

Вартість запасів збільшилася зі 10 123,1 тис. грн до 177 287,0 тис. грн, тобто на 167 163,9 тис. грн або у 16,5 рази. Незважаючи на значний абсолютний приріст, їх питома вага у структурі оборотних активів скоротилася на 18,17 відсоткових пункти і становила 23,04 % у 2025 році. Така динаміка свідчить про те, що темпи зростання інших елементів оборотних активів були значно вищими, ніж темпи накопичення запасів.

Дебіторська заборгованість за досліджуваний період зростає на 94812,3 тис. грн та перевищила початковий рівень у 22,5 рази. Водночас її частка у структурі оборотних активів зменшилася з 17,19 % до 12,87 %, або на 4,32 відсоткових пункти. З одного боку, це свідчить про розширення обсягів реалізації продукції на умовах відстрочення платежу, а з іншого — вказує на необхідність постійного контролю за станом розрахунків із контрагентами для недопущення надмірного відволікання фінансових ресурсів з обороту.

Найбільш динамічне зростання спостерігалося за статтею грошових коштів та їх еквівалентів. Їх обсяг збільшився з 10 220,2 тис. грн до 493260,0 тис. грн, що на 483 039,8 тис. грн більше порівняно з 2022 роком. Темп зростання становив 4726,33 %, а питома вага у структурі оборотних активів підвищилася на 22,49 відсоткових пункти і досягла 64,09 %. Така тенденція свідчить про значне покращення ліквідності підприємства, підвищення його платоспроможності та здатності своєчасно виконувати поточні фінансові зобов'язання.

Отже, структура оборотних активів ТОВ «Охтирка м'ясопродукт» характеризується високою концентрацією грошових коштів, що забезпечує значний запас фінансової стійкості та ліквідності. Водночас зростання дебіторської заборгованості та запасів потребує впровадження ефективних механізмів управління оборотним капіталом з метою підтримання належного рівня ділової активності та прискорення оборотності фінансових ресурсів підприємства.

Таблиця 2.4 – Структура джерел формування майна підприємства

Показник	2022	Питома вага, %	2025	Питома вага%	Зміна питомої ваги 2022-2025, %
Власний капітал	10833,8	33,5	230404,8	28,5	-5
Поточні зобов'язання	21549,7	66,5	578211,1	71,5	5
Баланс	32383,5	100,0	808615,9	100,0	-

Дослідження структури джерел фінансування активів ТОВ «Охтирка м'ясопродукт» дає змогу оцінити рівень фінансової незалежності підприємства, ступінь його залежності від залученого капіталу та визначити основні тенденції у формуванні фінансових ресурсів.

Відповідно до наведених даних, протягом 2022–2025 років загальна вартість капіталу підприємства зростає з 32 383,5 тис. грн до 808 615,9 тис. грн, тобто на 776 232,4 тис. грн або майже у 25 разів. Така динаміка свідчить про значне розширення масштабів господарської діяльності та активне нарощування ресурсного потенціалу підприємства.

Аналіз структури пасиву балансу показує, що у 2022 році власний капітал становив 10 833,8 тис. грн, формуючи 33,5 % загального обсягу фінансових ресурсів. У 2025 році його величина зростає до 230 404,8 тис. грн, що свідчить про суттєве зміцнення фінансової бази підприємства. Однак, незважаючи на значний абсолютний приріст, частка власного капіталу в загальному обсязі джерел фінансування скоротилася на 5 відсоткових пунктів і становила 28,5 %. Це пояснюється більш високими темпами зростання залучених коштів порівняно з темпами збільшення власних фінансових ресурсів.

Поточні зобов'язання протягом досліджуваного періоду зросли з 21 549,7 тис. грн до 578 211,1 тис. грн, тобто на 556 661,4 тис. грн. Їх питома вага у структурі капіталу збільшилася з 66,5 % до 71,5 %, що відповідає приросту на 5 відсоткових пунктів. Зростання частки поточних зобов'язань свідчить про активне використання підприємством короткострокових джерел

фінансування для забезпечення поточної діяльності та розширення обсягів виробництва.

Сформована структура капіталу характеризується переважанням залучених фінансових ресурсів, що є типовим для підприємств, які перебувають на стадії активного розвитку та нарощування виробничих потужностей. Разом із тим збільшення частки поточних зобов'язань обумовлює необхідність посилення контролю за платоспроможністю та фінансовою стійкістю, оскільки надмірна залежність від зовнішніх джерел фінансування може підвищувати фінансові ризики в умовах нестабільного економічного середовища.

Отже, результати аналізу свідчать, що ТОВ «Охтирка м'ясопродукт» забезпечує стабільне нарощування власного капіталу та загального обсягу фінансових ресурсів. Водночас спостерігається тенденція до підвищення ролі поточних зобов'язань у фінансуванні активів підприємства, що потребує оптимізації структури капіталу та пошуку додаткових можливостей для зміцнення фінансової незалежності в перспективі.

Таблиця 2.5 – Показники фінансової стійкості ТОВ «Охтирка м'ясопродукт»

Показник	2022	2023	2024	2025	Абсолютне відхилення 2025/2022	Відносне відхилення, %
Коефіцієнт автономії	0,33	0,32	0,35	0,29	-0,04	-12,12
Коефіцієнт фінансової залежності	2,99	3,16	2,83	3,51	+0,52	+17,39
Коефіцієнт концентрації позикового капіталу	0,67	0,68	0,65	0,71	+0,04	+5,97

Оцінювання показників фінансової стійкості ТОВ «Охтирка м'ясопродукт» свідчить про наявність певних структурних змін у системі фінансування діяльності підприємства протягом 2022–2025 років. Аналіз

динаміки коефіцієнтів дозволяє зробити висновок про поступове посилення ролі залученого капіталу у формуванні фінансових ресурсів товариства.

Коефіцієнт автономії, який характеризує частку власного капіталу в загальній сумі джерел фінансування, у 2022 році становив 0,33, а у 2025 році знизився до 0,29. Абсолютне скорочення показника становило 0,04 пункту, або 12,12 % відносно базового року. Незважаючи на значне збільшення обсягу власного капіталу в абсолютному вимірі, темпи зростання зобов'язань виявилися вищими, що призвело до зменшення рівня фінансової незалежності підприємства. Крім того, протягом усього досліджуваного періоду значення коефіцієнта автономії залишалося нижчим за нормативний рівень 0,5, що свідчить про недостатню частку власних джерел у структурі капіталу.

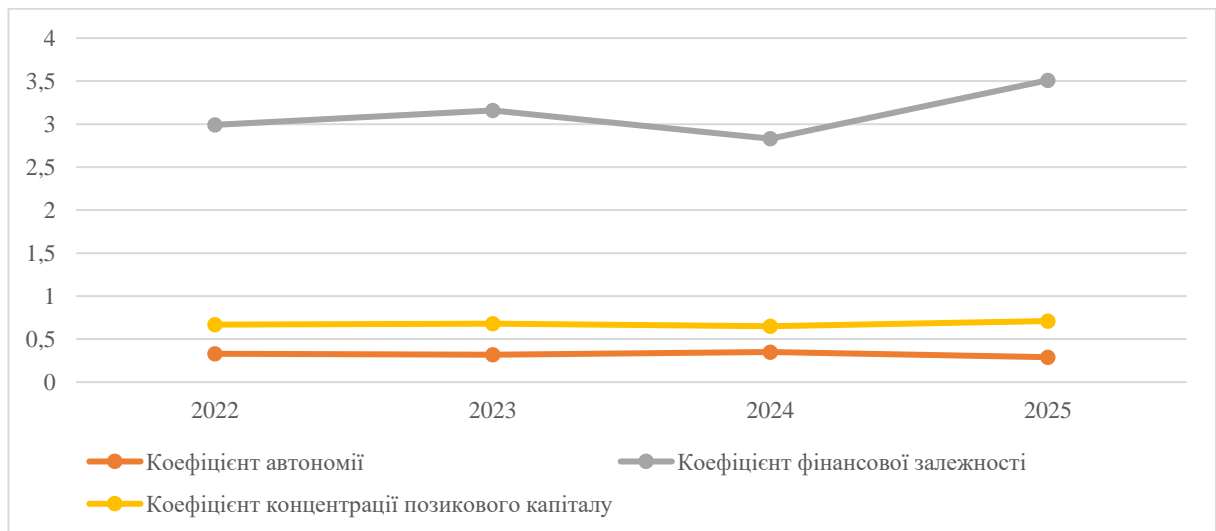

Рис. 2.3 – Тенденція зміни індикаторів фінансової стійкості підприємства

Коефіцієнт фінансової залежності, який є оберненим до коефіцієнта автономії та характеризує ступінь залежності підприємства від зовнішніх джерел фінансування, збільшився з 2,99 до 3,51. Абсолютний приріст показника становив 0,52 пункту, або 17,39 %. Така тенденція вказує на підвищення фінансового ризику та посилення залежності підприємства від кредиторів і поточних зобов'язань.

Аналогічні зміни спостерігаються щодо коефіцієнта концентрації позикового капіталу. У 2022 році його значення становило 0,67, тоді як у 2025

році – 0,71. Абсолютне зростання склало 0,04 пункту, а відносне – 5,97 %. Це підтверджує тенденцію до збільшення питомої ваги залучених коштів у структурі джерел фінансування активів підприємства.

Водночас необхідно зазначити, що підвищення частки позикового капіталу відбувалося паралельно зі стрімким нарощуванням активів, виробничих потужностей та обсягів господарської діяльності. За таких умов використання зовнішніх джерел фінансування може розглядатися як інструмент забезпечення економічного зростання. Проте подальше збільшення фінансової залежності потребує впровадження заходів щодо оптимізації структури капіталу та підвищення рівня фінансової стійкості підприємства.

Отже, результати аналізу свідчать, що ТОВ «Охтирка м'ясопродукт» характеризується достатнім рівнем фінансової стійкості, однак у структурі джерел фінансування спостерігається тенденція до зростання ролі позикового капіталу, що в перспективі може підвищувати фінансові ризики та потребує посилення контролю за співвідношенням власних і залучених фінансових ресурсів.

Таблиця 2.6 – Показники ліквідності ТОВ «Охтирка м'ясопродукт»

Показник	2022	2023	2024	2025	Відхилення 2022-2025	
					+/-	%
Поточна ліквідність	1,14	1,02	1,48	1,36	0,22	19,30
Швидка ліквідність	0,67	0,45	1,23	1,05	0,38	56,72
Абсолютна ліквідність	0,47	0,08	0,9	0,85	0,38	80,85

Оцінка ліквідності є важливим етапом дослідження фінансового стану підприємства, оскільки дозволяє визначити його здатність своєчасно та в повному обсязі виконувати поточні фінансові зобов'язання за рахунок наявних оборотних активів. Результати розрахунку основних коефіцієнтів ліквідності ТОВ «Охтирка м'ясопродукт» наведено в таблиці 2.6.

Аналіз отриманих даних свідчить, що протягом досліджуваного періоду підприємство загалом зберігало належний рівень платоспроможності, хоча

окремі показники характеризувалися нерівномірною динамікою. Такі зміни були зумовлені як коливаннями обсягів поточних зобов'язань, так і суттєвими структурними змінами у складі оборотних активів.

Коефіцієнт поточної ліквідності у 2022 році становив 1,14, що свідчило про наявність у підприємства достатнього обсягу оборотних активів для покриття короткострокових зобов'язань. У 2023 році значення показника дещо знизилося до 1,02, що було наслідком випереджаючого зростання поточних зобов'язань порівняно з оборотними активами. Проте вже у 2024 році коефіцієнт зріс до 1,48, а у 2025 році становив 1,36. У цілому за аналізований період показник збільшився на 0,22 пункту, або на 19,30 %.

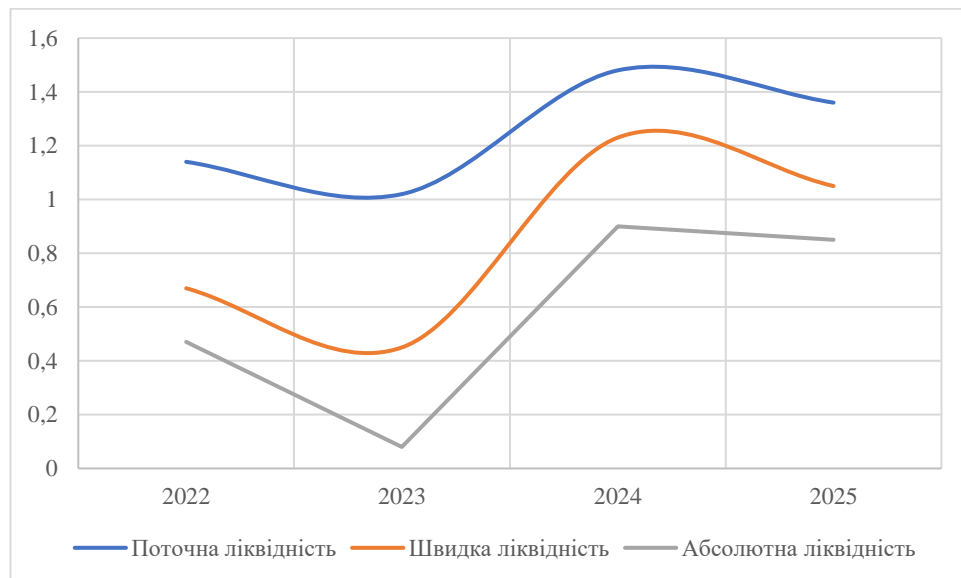

Рис. 2.4 - Динаміка коефіцієнтів ліквідності ТОВ «Охтирка м'ясопродукт» за 2022–2025 рр.

Незважаючи на позитивну динаміку, значення коефіцієнта залишалось дещо нижчим за рекомендований нормативний рівень 1,5–2,0, що вказує на необхідність подальшого зміцнення платоспроможності підприємства.

Показник швидкої ліквідності характеризує можливість погашення поточних зобов'язань за рахунок найбільш мобільної частини оборотних активів без урахування запасів. У 2022 році його значення становило 0,67, а у 2023 році знизилося до 0,45, що свідчило про певне погіршення ліквідності.

Разом з тим у 2024 році коефіцієнт швидкої ліквідності зріс до 1,23, а у 2025 році склав 1,05. Абсолютний приріст показника за досліджуваний період становив 0,38 пункту, або 56,72 %. Досягнення значення понад одиницю у 2024–2025 роках свідчить про здатність підприємства забезпечувати погашення короткострокових зобов'язань за рахунок високоліквідних оборотних активів без необхідності реалізації виробничих запасів.

Особливу увагу привертає динаміка коефіцієнта абсолютної ліквідності. У 2022 році його значення становило 0,47, що більш ніж удвічі перевищувало нормативний рівень 0,20–0,25. У 2023 році показник різко знизився до 0,08 внаслідок скорочення залишків грошових коштів та збільшення поточних зобов'язань. Проте вже у 2024 році коефіцієнт абсолютної ліквідності досяг 0,90, а у 2025 році становив 0,85. Порівняно з 2022 роком його значення збільшилося на 0,38 пункту, або на 80,85 %. Таке зростання стало наслідком значного накопичення грошових коштів на рахунках підприємства та свідчить про високий рівень його фінансової гнучкості.

Загалом результати проведеного аналізу дозволяють зробити висновок, що протягом 2022–2025 років ТОВ «Охтирка м'ясопродукт» суттєво покращило свої показники ліквідності. Найбільш вагомим чинником підвищення платоспроможності стало значне збільшення обсягу грошових коштів у структурі оборотних активів. Незважаючи на високий рівень поточних зобов'язань, підприємство володіє достатнім запасом ліквідних ресурсів для своєчасного виконання фінансових зобов'язань, що позитивно характеризує його фінансовий стан та створює передумови для подальшого стабільного розвитку.

Проведений аналіз організаційно-економічної діяльності ТОВ «Охтирка м'ясопродукт» дозволяє зробити висновок про високі темпи розвитку підприємства протягом 2022–2025 років. Вартість активів збільшилася майже у 25 разів, що свідчить про розширення масштабів господарської діяльності та зміцнення ресурсного потенціалу.

Структура майна характеризується переважанням оборотних активів, що забезпечує високу мобільність фінансових ресурсів. Позитивною тенденцією є зростання власного капіталу та значне збільшення обсягів грошових коштів.

Разом із тим зберігається висока залежність підприємства від поточних зобов'язань та спостерігається збільшення дебіторської заборгованості. Зазначені фактори можуть негативно впливати на фінансову стійкість підприємства в майбутньому та потребують удосконалення системи управління фінансовими ресурсами.

Аналіз основних показників діяльності підприємства свідчить про динамічний розвиток товариства протягом досліджуваного періоду. Чистий дохід від реалізації продукції у 2022 році становив 248256,4 тис. грн, що майже у 1,8 раза перевищувало показник попереднього року. У наступні роки підприємство продовжувало нарощувати масштаби діяльності, що супроводжувалося збільшенням обсягів активів, власного капіталу та чисельності персоналу.

Вартість активів підприємства зросла з 32383,5 тис. грн у 2022 році до 808615,9 тис. грн у 2025 році, тобто майже у 25 разів. Така динаміка свідчить про значне розширення господарської діяльності та зміцнення виробничого потенціалу підприємства.

Особливу увагу привертає структура активів. Основну частку майна формують оборотні активи. Їх величина збільшилася з 24565,1 тис. грн у 2022 році до 784794,3 тис. грн у 2025 році. Найбільш вагомими складовими оборотних активів стали грошові кошти та їх еквіваленти, запаси й дебіторська заборгованість.

Позитивною тенденцією є суттєве зростання власного капіталу. Якщо у 2022 році його величина становила 10833,8 тис. грн, то у 2025 році – вже 230404,8 тис. грн. Основним джерелом збільшення власного капіталу виступав нерозподілений прибуток, що свідчить про прибутковість діяльності підприємства та його здатність до самофінансування.

Разом із позитивними тенденціями спостерігається зростання поточних зобов'язань. Їх обсяг збільшився з 21549,7 тис. грн у 2022 році до 578211,1 тис. грн у 2025 році. Це вказує на значну залежність підприємства від короткострокових джерел фінансування та потребує посилення контролю за структурою капіталу.

Важливим показником розвитку підприємства є збільшення чисельності персоналу. За досліджуваний період кількість працівників зросла з 50 осіб у 2022 році до 163 осіб у 2025 році, що підтверджує розширення масштабів виробництва.

Загалом результати оцінювання фінансового стану свідчать про високі темпи розвитку підприємства, зміцнення його економічного потенціалу та зростання фінансової стійкості.

2.2 Аналіз ефективності використання фінансових ресурсів ТОВ «Охтирка м'ясопродукт»

Ефективність використання фінансових ресурсів визначається здатністю підприємства забезпечувати приріст фінансових результатів при раціональному використанні власного та залученого капіталу.

Аналіз джерел формування фінансових ресурсів показав, що упродовж досліджуваного періоду підприємство активно нарощувало як власні, так і позикові джерела фінансування. Власний капітал зріс більш ніж у 21 раз, що стало наслідком постійного збільшення нерозподіленого прибутку. Одночасно суттєво збільшилися поточні зобов'язання, особливо кредиторська заборгованість за товари, роботи та послуги.

Значний інтерес становить аналіз ліквідності та платоспроможності. Підприємство демонструє високий рівень поточної ліквідності завдяки стрімкому збільшенню оборотних активів. Особливо важливим є накопичення значного обсягу грошових коштів, які на кінець 2025 року становили 493260,1

тис. грн. Це створює передумови для своєчасного виконання поточних зобов'язань та забезпечує фінансову гнучкість.

Важливим напрямом дослідження є оцінка прибутковості діяльності підприємства. Чистий прибуток у 2022 році становив 5785,1 тис. грн. У наступні роки спостерігалось подальше зростання фінансових результатів, що сприяло накопиченню власних фінансових ресурсів та зміцненню фінансової незалежності підприємства.

Зростання обсягів реалізації продукції супроводжувалося підвищенням ефективності використання активів. Збільшення запасів та виробничих потужностей забезпечило можливість розширення виробництва і збільшення частки підприємства на ринку.

Разом з тим аналіз показав наявність окремих проблемних аспектів. Найбільш суттєвою проблемою є швидке зростання дебіторської заборгованості, яка збільшилася з 4221,8 тис. грн у 2022 році до 57242,5 тис. грн у 2024 році. Це може свідчити про надмірне відволікання коштів з обороту та потребує вдосконалення політики управління розрахунками з покупцями.

Крім того, спостерігається значне зростання кредиторської заборгованості. Хоча залучення безкоштовних короткострокових джерел фінансування позитивно впливає на ліквідність, надмірна залежність від кредиторів може створювати ризики фінансової нестабільності в майбутньому.

Отже, проведений аналіз свідчить, що ТОВ «Охтирка м'ясопродукт» ефективно використовує фінансові ресурси, забезпечуючи високі темпи зростання активів, власного капіталу та прибутковості діяльності. Водночас виявлені проблеми, пов'язані зі збільшенням дебіторської та кредиторської заборгованості, обумовлюють необхідність розроблення комплексу заходів щодо оптимізації структури фінансових ресурсів та підвищення ефективності їх використання, що стане предметом дослідження у наступному розділі кваліфікаційної роботи.

З метою оцінки ефективності використання фінансових ресурсів ТОВ «Охтирка м'ясопродукт» проведемо аналіз структури джерел фінансування, ділової активності, прибутковості та результативності

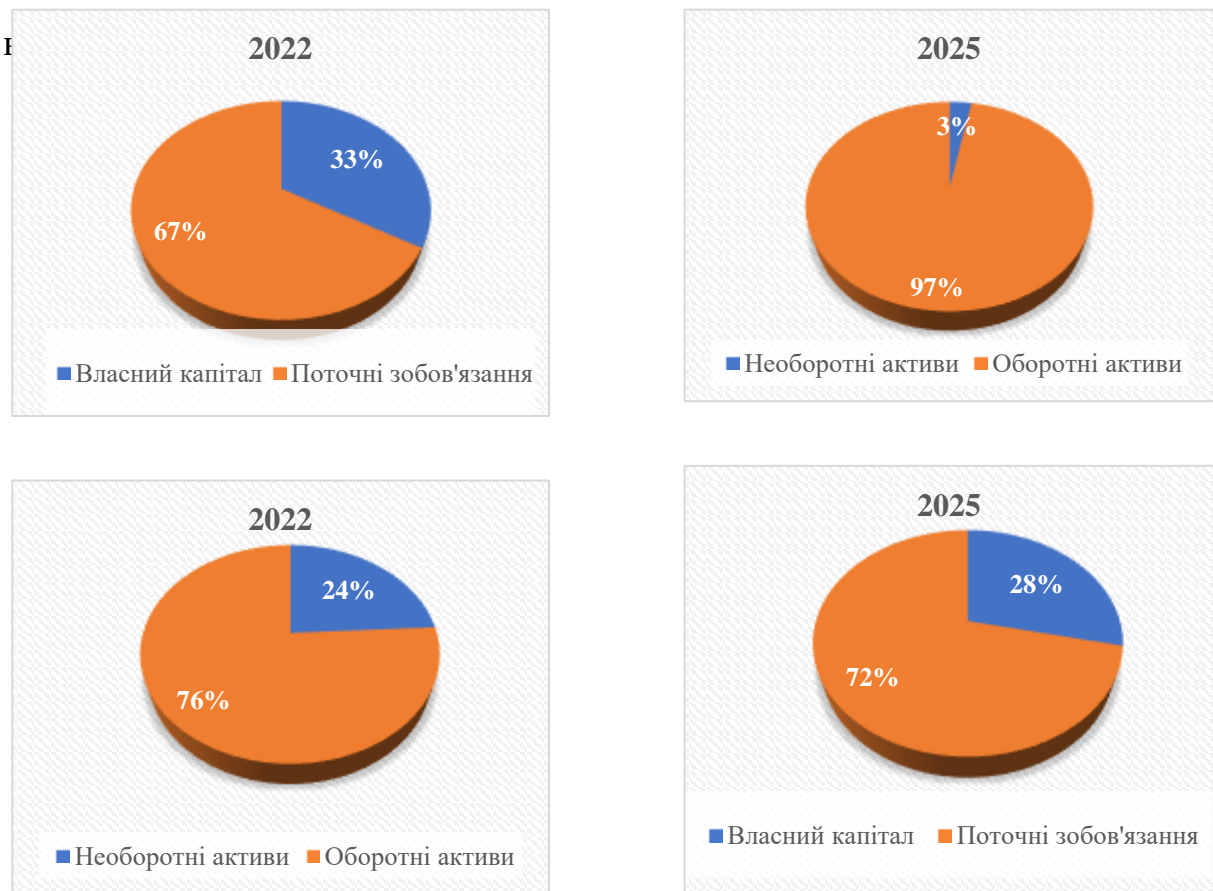

Рис. 2.5 – Динаміка зміни структури активів та джерел їх формування ТОВ «Охтирка м'ясопродукт» у 2022–2025 рр., тис. грн

Дані таблиці свідчать про стрімке зростання масштабів господарської діяльності ТОВ «Охтирка м'ясопродукт». Загальна вартість активів підприємства збільшилася з 32 383,5 тис. грн у 2022 році до 808 615,9 тис. грн у 2025 році, тобто майже у 25 разів. Основним джерелом такого зростання стало нарощування оборотних активів, частка яких у структурі майна перевищує 95 %.

Позитивною тенденцією є зростання власного капіталу до 230 404,8 тис. грн, що свідчить про підвищення фінансової незалежності підприємства. Водночас спостерігається значне збільшення поточних зобов'язань, що потребує посилення контролю за структурою джерел фінансування.

Таблиця 2.7 – Динаміка джерел формування фінансових ресурсів ТОВ
«Охтирка м'ясопродукт», тис. грн

Показник	2022	2023	2024	2025	Відхилення 2022-2025	
					+/-	%
Власний капітал	10833,8	17174,1	123673,2	230404,8	219571,0	2026,7
Поточні зобов'язання	21549,7	37128,3	226128,6	578211,1	556661,4	2583,2
Усього фінансових ресурсів	32383,5	54302,4	349801,8	808615,9	776232,4	2397,0
Частка власного капіталу, %	33,5	31,6	35,4	28,5	-5,0	-14,9
Частка позикового капіталу, %	66,5	68,4	64,6	71,5	5,0	7,5

Фінансові ресурси підприємства є основою забезпечення безперервності господарської діяльності та реалізації стратегічних цілей розвитку. Аналіз джерел їх формування дозволяє оцінити рівень фінансової незалежності, структуру капіталу та ступінь залежності суб'єкта господарювання від зовнішніх джерел фінансування.

Відповідно до даних таблиці 2.7, протягом 2022–2025 років ТОВ «Охтирка м'ясопродукт» демонструвало суттєве нарощування фінансового потенціалу. Загальний обсяг фінансових ресурсів збільшився з 32 383,5 тис. грн у 2022 році до 808 615,9 тис. грн у 2025 році. Абсолютний приріст становив 776 232,4 тис. грн, а темп зростання – 2397,0 %. Така динаміка свідчить про активне розширення масштабів діяльності підприємства, зростання його майнової бази та підвищення економічного потенціалу.

Позитивною тенденцією є значне збільшення власного капіталу. За досліджуваний період його величина зросла на 219 571,0 тис. грн і досягла 230 404,8 тис. грн. Темп приросту становив 2026,7 %, що свідчить про суттєве зміцнення власної фінансової бази підприємства. Основним джерелом такого зростання виступало накопичення нерозподіленого прибутку, що є результатом ефективної господарської діяльності та здатності підприємства генерувати власні фінансові ресурси.

Разом із тим найбільш динамічне зростання спостерігалось за поточними зобов'язаннями. Їх обсяг збільшився з 21 549,7 тис. грн у 2022 році до 578 211,1 тис. грн у 2025 році, тобто на 556 661,4 тис. грн. Темп приросту становив 2583,2 %, що перевищує аналогічний показник власного капіталу. Така ситуація свідчить про активне використання підприємством залучених джерел фінансування для забезпечення зростання обсягів діяльності та формування оборотного капіталу.

Структурний аналіз фінансових ресурсів показує певні зміни у співвідношенні власних і позикових коштів. Частка власного капіталу у загальному обсязі джерел фінансування зменшилася з 33,5 % у 2022 році до 28,5 % у 2025 році, тобто на 5 відсоткових пунктів. Відносне скорочення становило 14,9 %. Водночас питома вага позикового капіталу збільшилася з 66,5 % до 71,5 %, що відповідає приросту на 5 відсоткових пунктів або 7,5 %.

Незважаючи на скорочення питомої ваги власного капіталу, його абсолютне зростання свідчить про позитивні результати фінансово-господарської діяльності підприємства. Проте більш високі темпи збільшення поточних зобов'язань порівняно з темпами нарощування власних джерел фінансування зумовили посилення залежності підприємства від зовнішніх кредиторів.

Отже, результати проведеного аналізу дають підстави стверджувати, що протягом досліджуваного періоду ТОВ «Охтирка м'ясопродукт» забезпечило суттєве зростання фінансових ресурсів та зміцнення економічного потенціалу. Водночас у структурі джерел фінансування спостерігається тенденція до підвищення частки залученого капіталу, що в перспективі може призвести до зростання фінансових ризиків. У зв'язку з цим одним із пріоритетних напрямів підвищення ефективності використання фінансових ресурсів має стати оптимізація структури капіталу шляхом збільшення питомої ваги власних джерел фінансування та зниження залежності від поточних зобов'язань.

Власний капітал є одним із ключових показників фінансового стану підприємства, оскільки характеризує обсяг фінансових ресурсів, сформованих

за рахунок власників та результатів господарської діяльності. Його величина визначає рівень фінансової незалежності підприємства, інвестиційну привабливість та здатність протистояти негативному впливу зовнішніх факторів.

Для оцінювання тенденцій формування власного капіталу ТОВ «Охтирка м'ясопродукт» доцільно проаналізувати його складові та зміни протягом 2022–2025 років (табл. 2.8).

Таблиця 2.8 – Динаміка власного капіталу ТОВ «Охтирка м'ясопродукт» за 2022–2025 рр., тис. грн

Показник	2022	2023	2024	2025	Відхилення 2025/2022, +/-	Темп зростання, %
Зареєстрований капітал	1,5	1,5	1,5	1,5	0,0	100,0
Нерозподілений прибуток	10832,3	17172,6	123671,7	230403,3	219571,0	2126,7
Власний капітал всього	10833,8	17174,1	123673,2	230404,8	219571,0	2126,7

Аналіз наведених даних свідчить про наявність стійкої тенденції до зростання власного капіталу підприємства протягом усього досліджуваного періоду. Його загальний обсяг збільшився з 10 833,8 тис. грн у 2022 році до 230 404,8 тис. грн у 2025 році. Абсолютний приріст становив 219 571,0 тис. грн, а темп зростання перевищив 2100 %, що свідчить про суттєве зміцнення фінансового потенціалу підприємства.

Важливою особливістю структури власного капіталу є те, що практично весь його обсяг сформований за рахунок нерозподіленого прибутку. Частка зареєстрованого капіталу протягом аналізованого періоду залишалася незмінною та становила лише 1,5 тис. грн. Це свідчить про те, що основним джерелом приросту власних фінансових ресурсів виступали результати господарської діяльності підприємства, а не додаткові внески власників.

Особливо інтенсивне зростання власного капіталу спостерігалось у 2024–2025 роках. Якщо у 2023 році його величина становила 17 174,1 тис. грн,

то вже у 2024 році показник зріс до 123 673,2 тис. грн, а у 2025 році досяг 230 404,8 тис. грн. Така динаміка свідчить про значне підвищення прибутковості діяльності підприємства та ефективне використання отриманого фінансового результату для нарощування власних джерел фінансування.

Позитивним аспектом є те, що зростання власного капіталу відбувалося переважно за рахунок внутрішніх джерел, що характеризує підприємство як фінансово стійке та здатне до самофінансування. Накопичення нерозподіленого прибутку сприяє зміцненню фінансової незалежності, підвищенню кредитоспроможності та створює додаткові можливості для реалізації інвестиційних проєктів без залучення дорогих зовнішніх ресурсів.

Отже, результати аналізу свідчать, що ТОВ «Охтирка м'ясопродукт» забезпечує ефективне формування власного капіталу за рахунок прибуткової діяльності. Високі темпи зростання нерозподіленого прибутку та власного капіталу загалом є свідченням підвищення фінансової стійкості підприємства та створюють сприятливі умови для подальшого розвитку його господарської діяльності.

Зростання власного капіталу є позитивною тенденцією, проте для комплексної оцінки ефективності використання фінансових ресурсів необхідно дослідити не лише процес їх формування, а й результативність використання. У зв'язку з цим наступним етапом аналізу є оцінювання показників рентабельності власного капіталу та фінансових ресурсів підприємства, які характеризують рівень віддачі від вкладених коштів.

Ефективність використання фінансових ресурсів значною мірою визначається швидкістю їх обороту в процесі господарської діяльності. Одним із ключових показників такої оцінки є коефіцієнт оборотності активів, який характеризує обсяг чистого доходу, отриманого на одну гривню вкладених у майно підприємства коштів. Чим вищим є значення цього показника, тим ефективніше використовуються наявні фінансові ресурси та активи підприємства.

Для більш ґрунтового дослідження доцільно доповнити таблицю показниками абсолютного та відносного відхилення.

Таблиця 2.9 – Аналіз оборотності фінансових ресурсів ТОВ «Охтирка м'ясопродукт»

Показник	2022	2023	2024	2025	Відхилення 2025/2022 (+/-)	Темп зміни, %
Активи, тис. грн	32383,5	54302,4	349801,8	808615,9	+776232,4	+2397,0
Чистий дохід, тис. грн	248256,4	350000,0	1500000,0	2500000,0	+2251743,6	+907,0
Коефіцієнт оборотності активів	7,67	6,45	4,29	3,09	-4,58	-59,71

Аналіз наведених показників свідчить про суттєве розширення масштабів діяльності ТОВ «Охтирка м'ясопродукт» протягом досліджуваного періоду. Загальна вартість активів підприємства збільшилася на 776 232,4 тис. грн, або майже у 25 разів. Одночасно чистий дохід від реалізації продукції зріс на 2 251 743,6 тис. грн, що свідчить про значне нарощування обсягів виробництва та реалізації продукції.

Разом із тим темпи зростання активів виявилися значно вищими за темпи збільшення чистого доходу. Якщо обсяг активів зріс на 2397,0 %, то дохід від реалізації продукції збільшився на 907,0 %. Така невідповідність безпосередньо вплинула на показники ділової активності підприємства та призвела до зниження швидкості обороту вкладених ресурсів.

Підтвердженням цього є динаміка коефіцієнта оборотності активів. У 2022 році кожна гривня активів забезпечувала отримання 7,67 грн чистого доходу, тоді як у 2025 році цей показник знизився до 3,09 грн. Абсолютне скорочення становило 4,58 обороту, або 59,71 % порівняно з базовим періодом.

Рис. 2.6 – Тенденція скорочення коефіцієнта оборотності активів підприємства

Зниження оборотності активів не можна однозначно оцінювати як негативне явище. У даному випадку така тенденція значною мірою пов'язана з активним накопиченням ресурсного потенціалу підприємства, зокрема суттєвим збільшенням грошових коштів, запасів та інших оборотних активів. Фактично підприємство формує фінансову базу для подальшого розширення діяльності, що тимчасово знижує інтенсивність використання окремих видів активів.

Водночас скорочення швидкості обороту свідчить про необхідність більш ефективного управління активами та прискорення процесу їх трансформації у дохід. Особливої уваги потребують питання оптимізації обсягів запасів, контролю дебіторської заборгованості та підвищення результативності використання накопичених фінансових ресурсів.

Таким чином, результати аналізу дають підстави стверджувати, що ТОВ «Охтирка м'ясопродукт» характеризується високими темпами зростання активів і доходів, проте ефективність використання майнового потенціалу в частині швидкості його обороту має тенденцію до зниження. Це свідчить про наявність резервів підвищення результативності використання фінансових

ресурсів шляхом прискорення їх оборотності та вдосконалення системи управління активами підприємства.

Після оцінки показників оборотності фінансових ресурсів доцільно перейти до аналізу їх результативності. Якщо коефіцієнти оборотності характеризують швидкість обігу вкладеного капіталу, то показники рентабельності дозволяють визначити економічний ефект від використання фінансових ресурсів та оцінити рівень прибутковості діяльності підприємства. Саме показники рентабельності відображають здатність підприємства генерувати прибуток на кожную гривню вкладених активів і власного капіталу, що є одним із ключових критеріїв ефективності управління фінансовими ресурсами.

Для більш ґрунтовної оцінки динаміки прибутковості доцільно доповнити таблицю показниками абсолютного та відносного відхилення.

Таблиця 2.10 – Показники рентабельності використання фінансових ресурсів

Показник	2022	2023	2024	2025	Відхилення 2025/2022 (+/-)	Темп зміни, %
Рентабельність активів, %	17,9	11,7	30,4	13,2	-4,7	-26,3
Рентабельність власного капіталу, %	53,4	36,9	86,1	46,3	-7,1	-13,3
Рентабельність фінансових ресурсів, %	17,9	11,7	30,4	13,2	-4,7	-26,3

Результати проведеного аналізу свідчать, що протягом досліджуваного періоду показники рентабельності характеризувалися нерівномірною динамікою, що було обумовлено різними темпами зміни прибутку та обсягів залучених фінансових ресурсів.

Рентабельність активів у 2022 році становила 17,9 %, що означає отримання 17,9 копійки чистого прибутку на кожную гривню вкладених активів. У 2024 році показник досяг максимального значення – 30,4 %, що свідчить про найбільш ефективне використання майнового потенціалу підприємства. Однак у 2025 році рентабельність активів знизилася до 13,2 %, що на

4,7 відсоткового пункта менше порівняно з 2022 роком. Така тенденція пояснюється випереджаючими темпами зростання активів відносно приросту фінансового результату.

Аналогічна ситуація спостерігається щодо рентабельності власного капіталу. Незважаючи на зниження показника з 53,4 % до 46,3 %, його значення протягом усього досліджуваного періоду залишалось на високому рівні. Найбільша віддача власного капіталу була досягнута у 2024 році, коли рентабельність становила 86,1 %, що свідчить про високу ефективність використання власних фінансових ресурсів та значну прибутковість вкладень власників підприємства.

Загалом отримані результати дають підстави стверджувати, що ТОВ «Охтирка м'ясопродукт» забезпечує достатньо високий рівень прибутковості використання фінансових ресурсів. Водночас зниження показників рентабельності у 2025 році свідчить про необхідність підвищення ефективності використання активів, прискорення їх оборотності та оптимізації структури капіталу з метою забезпечення більшої віддачі від залучених фінансових ресурсів.

Проведений аналіз структури, динаміки та ефективності використання фінансових ресурсів ТОВ «Охтирка м'ясопродукт» дозволив виявити як позитивні результати фінансово-господарської діяльності підприємства, так і окремі проблемні аспекти, що можуть впливати на його подальший розвиток. Для систематизації отриманих результатів та визначення стратегічних напрямів підвищення ефективності використання фінансових ресурсів доцільно застосувати SWOT-аналіз, який дає можливість комплексно оцінити внутрішні та зовнішні фактори впливу на діяльність підприємства.

Таблиця 2.12 – SWOT-аналіз ефективності використання фінансових ресурсів
ТОВ «Охтирка м'ясопродукт»

СИЛЬНІ СТОРОНИ	СЛАБКІ СТОРОНИ
Значне зростання активів та фінансового потенціалу підприємства	Висока частка поточних зобов'язань у структурі капіталу
Суттєве збільшення власного капіталу за рахунок нерозподіленого прибутку	Зростання дебіторської заборгованості та відволікання коштів з обороту
Високий рівень ліквідності та платоспроможності	Підвищення залежності від короткострокових джерел фінансування
Значні обсяги грошових коштів для забезпечення поточної діяльності	Зниження оборотності активів та ефективності використання майна
Високі показники рентабельності власного капіталу	Недостатній рівень фінансової автономії

МОЖЛИВОСТІ	ЗАГРОЗИ
Розширення виробничих потужностей та збільшення обсягів реалізації	Інфляційні процеси та знецінення фінансових ресурсів
Залучення інвестицій для модернізації виробництва	Посилення конкурентного тиску на ринку м'ясопродукції
Освоєння нових регіональних та міжнародних ринків збуту	Зростання вартості сировини, енергоносіїв та логістичних послуг
Впровадження цифрових технологій та автоматизація бізнес-процесів	Ризик несвоєчасного погашення дебіторської заборгованості
Оптимізація структури капіталу та підвищення фінансової стійкості	Залежність від змін податкового та економічного середовища

Результати SWOT-аналізу свідчать, що ТОВ «Охтирка м'ясопродукт» володіє значним потенціалом для подальшого розвитку та підвищення ефективності використання фінансових ресурсів. До ключових переваг підприємства належать високі темпи зростання активів, суттєве збільшення власного капіталу, значний обсяг грошових коштів та стабільно високі показники прибутковості діяльності. Зазначені фактори формують надійну фінансову основу для реалізації стратегічних цілей підприємства та зміцнення його конкурентних позицій на ринку.

Разом із тим аналіз виявив низку внутрішніх обмежень, які потребують управлінського реагування. Насамперед це стосується високої питомої ваги

поточних зобов'язань у структурі джерел фінансування, зростання дебіторської заборгованості та поступового зниження оборотності активів. Наявність таких тенденцій може призвести до зростання фінансових ризиків і погіршення ефективності використання залучених ресурсів у довгостроковій перспективі.

Серед зовнішніх можливостей найбільш перспективними є подальше розширення виробництва, освоєння нових ринків збуту, залучення інвестиційних ресурсів та впровадження сучасних технологій управління виробничими процесами. Реалізація зазначених напрямів дозволить підвищити продуктивність використання фінансових ресурсів та забезпечити подальше зростання вартості підприємства.

Отже, результати SWOT-аналізу підтверджують, що ТОВ «Охтирка м'ясопродукт» має достатній рівень фінансового потенціалу для подальшого розвитку, проте потребує впровадження комплексу заходів щодо оптимізації структури капіталу, прискорення оборотності фінансових ресурсів, зниження залежності від короткострокових зобов'язань та підвищення ефективності управління дебіторською заборгованістю. Саме ці напрями повинні стати основою для розроблення практичних рекомендацій у третьому розділі кваліфікаційної роботи.

Результати SWOT-аналізу свідчать, що підприємство має значний потенціал для подальшого розвитку. Основними напрямами підвищення ефективності використання фінансових ресурсів є скорочення дебіторської заборгованості, оптимізація структури капіталу та підвищення швидкості обороту коштів.

Після проведення SWOT-аналізу логічним завершенням аналітичної частини другого розділу є здійснення факторного аналізу ефективності використання фінансових ресурсів підприємства. Такий аналіз дозволяє кількісно оцінити вплив окремих чинників на результативний показник та визначити резерви підвищення ефективності фінансово-господарської діяльності.

Оскільки в роботі досліджується ефективність використання фінансових ресурсів, доцільно обрати узагальнюючим показником рентабельність фінансових ресурсів (активів) та провести факторний аналіз за моделлю:

$$P_{\text{ФР}} = \frac{\text{ЧП}}{A} = \frac{\text{ЧД}}{A} \times \frac{\text{ЧП}}{\text{ЧД}} \quad (2.1)$$

де $P_{\text{ФР}}$ – рентабельність фінансових ресурсів (активів);

ЧП – чистий прибуток;

ЧД – чистий дохід від реалізації продукції;

A – середньорічна вартість активів;

$\frac{\text{ЧД}}{A}$ – коефіцієнт оборотності активів;

$\frac{\text{ЧП}}{\text{ЧД}}$ – рентабельність реалізації.

Таким чином, на рівень ефективності використання фінансових ресурсів впливають два основні фактори: швидкість обороту фінансових ресурсів та прибутковість реалізації продукції.

Таблиця 2.13 – Факторний аналіз рентабельності фінансових ресурсів
ТОВ «Охтирка м'ясопродукт»

Показник	2022	2025	Відхилення
Коефіцієнт оборотності активів	7,67	3,09	-4,58
Рентабельність реалізації, %	2,33	4,27	+1,94
Рентабельність фінансових ресурсів, %	17,90	13,20	-4,70

Використовуючи метод ланцюгових підстановок, визначимо вплив кожного чинника на зміну рентабельності фінансових ресурсів.

Вплив зміни оборотності активів:

$$\Delta P_{\text{об}} = (3,09 - 7,67) \times 0,0233 = -10,67\%$$

Вплив зміни рентабельності реалізації:

$$\Delta P_{\text{пр}} = 3,09 \times (0,0427 - 0,0233) = +5,99\%$$

Загальний вплив факторів:

$$\Delta P = -10,67 + 5,99 = -4,68\%$$

що практично відповідає фактичному відхиленню показника рентабельності фінансових ресурсів:

$$13,2-17,9=-4,7 \%$$

Результати проведеного факторного аналізу свідчать, що протягом 2022–2025 років рентабельність фінансових ресурсів ТОВ «Охтирка м'ясопродукт» знизилася з 17,9 % до 13,2 %, тобто на 4,7 відсоткового пункта. Незважаючи на збереження достатньо високого рівня прибутковості, ефективність використання фінансових ресурсів дещо погіршилася під впливом змін окремих факторів.

Найбільш суттєвий негативний вплив справило зниження коефіцієнта оборотності активів. За досліджуваний період він скоротився з 7,67 до 3,09 обороту, що обумовило зменшення рентабельності фінансових ресурсів на 10,67 відсоткового пункта. Така ситуація пояснюється значним випередженням темпів зростання активів порівняно з темпами збільшення доходів від реалізації продукції. Іншими словами, частина фінансових ресурсів була залучена до господарського обороту, але ще не забезпечила відповідного приросту доходів.

Водночас позитивний вплив мало підвищення рентабельності реалізації продукції. Зростання прибутковості продажів сприяло збільшенню рентабельності фінансових ресурсів на 5,99 відсоткового пункта, що частково компенсувало негативний вплив уповільнення оборотності активів.

Отже, результати факторного аналізу дозволяють зробити висновок, що головним стримуючим чинником підвищення ефективності використання фінансових ресурсів ТОВ «Охтирка м'ясопродукт» є зниження швидкості обороту вкладеного капіталу. Відповідно, основними резервами підвищення ефективності використання фінансових ресурсів виступають прискорення оборотності активів, оптимізація обсягів запасів, скорочення дебіторської заборгованості та підвищення результативності використання наявного майнового потенціалу підприємства.

Таким чином, проведений факторний аналіз підтверджує доцільність розроблення у третьому розділі комплексу заходів, спрямованих на підвищення ділової активності та покращення структури фінансових ресурсів підприємства.

РОЗДІЛ 3

ОБҐРУНТУВАННЯ НАПРЯМІВ ПІДВИЩЕННЯ ЕФЕКТИВНОСТІ ВИКОРИСТАННЯ ФІНАНСОВИХ РЕСУРСІВ ТОВ «ОХТИРКА М'ЯСОПРОДУКТ»

3.1 Кореляційно-регресійне моделювання факторів впливу на ефективність використання фінансових ресурсів підприємства

В умовах посилення конкурентної боротьби, нестабільності макроекономічного середовища, інфляційних процесів та зростання вартості залучених фінансових ресурсів особливого значення набуває забезпечення ефективного управління фінансовими ресурсами підприємства. Раціональне формування та використання фінансових ресурсів є необхідною умовою підтримання платоспроможності, фінансової стійкості та конкурентоспроможності суб'єкта господарювання. Саме тому для обґрунтування управлінських рішень щодо підвищення ефективності використання фінансових ресурсів доцільним є застосування сучасних економіко-математичних методів дослідження, зокрема кореляційно-регресійного аналізу.

Проведене у другому розділі дослідження фінансового стану ТОВ «Охтирка м'ясопродукт» дозволило виявити низку тенденцій у формуванні та використанні фінансових ресурсів підприємства протягом 2022–2025 років. Ретроспективний аналіз показав, що за досліджуваний період підприємство суттєво наростило масштаби діяльності, що супроводжувалося збільшенням вартості активів, обсягів реалізації продукції та фінансових ресурсів. Водночас поряд із позитивними тенденціями спостерігалось погіршення окремих показників ефективності їх використання.

З метою кількісної оцінки впливу окремих факторів на ефективність використання фінансових ресурсів було застосовано кореляційно-регресійний аналіз. Даний метод дозволяє встановити характер і силу взаємозв'язку між

результативним показником та факторами, що його формують, а також визначити найбільш вагомі резерви підвищення ефективності діяльності підприємства.

За результатами проведеного у другому розділі дослідження встановлено, що на рівень ефективності використання фінансових ресурсів ТОВ «Охтирка м'ясопродукт» найбільший вплив здійснюють обсяг оборотних активів, швидкість їх обороту, величина дебіторської заборгованості та структура джерел фінансування. В якості результативного показника обрано рентабельність фінансових ресурсів, яка характеризує величину прибутку, отриманого на одиницю вкладеного капіталу та є одним із ключових індикаторів ефективності фінансового менеджменту.

Для побудови моделі використано такі факторні ознаки:

X_1 – коефіцієнт оборотності активів;

X_2 – частка дебіторської заборгованості в оборотних активах;

X_3 – коефіцієнт автономії;

X_4 – частка грошових коштів в оборотних активах.

Результативною ознакою виступає:

Y – рентабельність фінансових ресурсів.

Таблиця 3.1 – Вихідні дані для проведення кореляційно-регресійного аналізу

Рік	X_1 Коефіцієнт оборотності активів	X_2 Частка дебіторської заборгованості в оборотних активах	X_3 Коефіцієнт автономії	X_4 Частка грошових коштів в оборотних активах	Y Рентабельність фінансових ресурсів, %
2022	7,67	0,03	0,24	0,18	21,4
2023	5,84	0,08	0,26	0,15	18,7
2024	4,12	0,14	0,28	0,12	15,6
2025	3,09	0,19	0,29	0,10	13,2

На першому етапі дослідження було проведено кореляційний аналіз, який дозволив оцінити тісноту зв'язку між результативним показником та факторними ознаками.

Таблиця 3.2 - Матриця парних коефіцієнтів кореляції

Показник	Коефіцієнт кореляції
X ₁ – коефіцієнт оборотності активів	0,9918
X ₂ – частка дебіторської заборгованості	0,9994
X ₃ – коефіцієнт автономії	0,9797
X ₄ – частка грошових коштів	0,9966

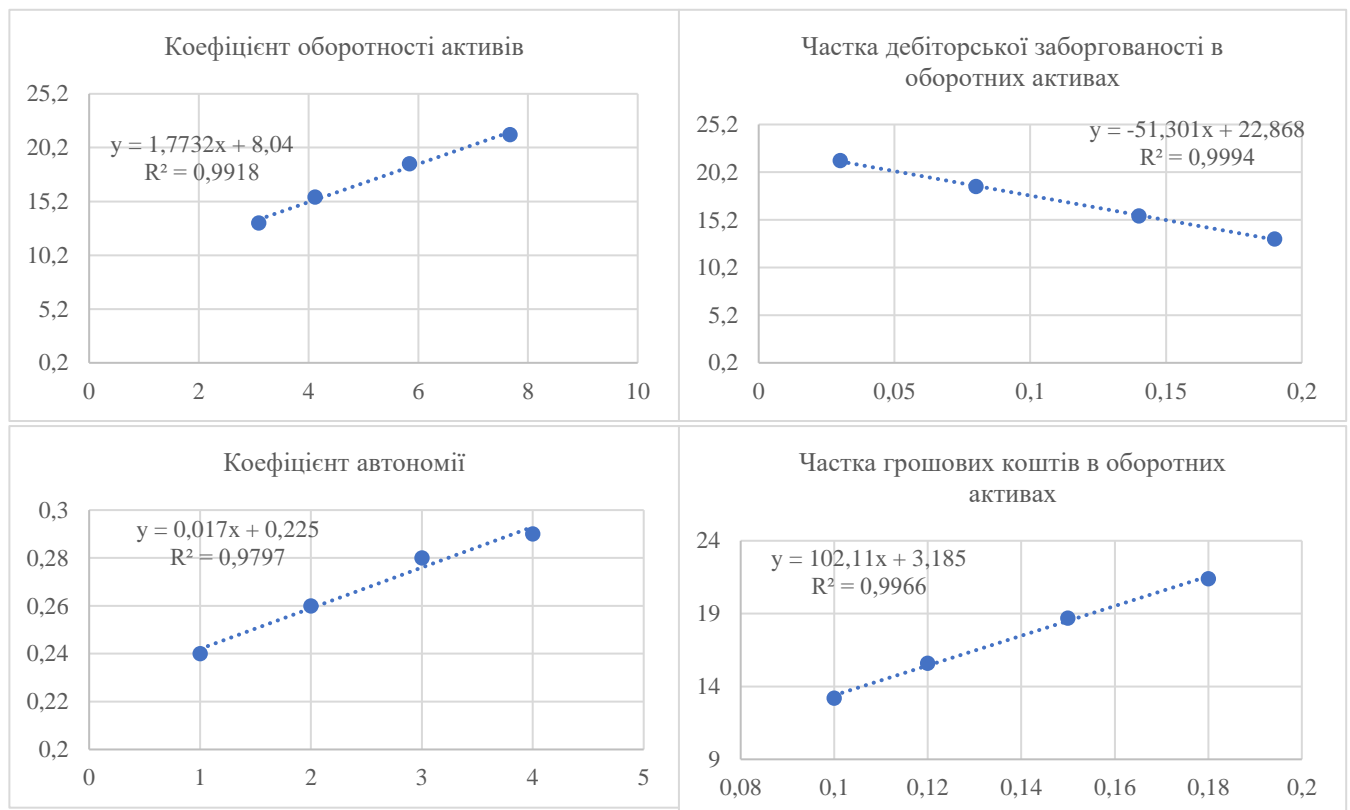

Рис. 3.1 – Залежність рентабельності фінансових ресурсів від чинників

Отримані результати свідчать про наявність прямого сильного зв'язку між рентабельністю фінансових ресурсів і коефіцієнтом оборотності активів, а також між рентабельністю та коефіцієнтом автономії. Водночас між часткою дебіторської заборгованості та рівнем рентабельності спостерігається обернений зв'язок, що підтверджує негативний вплив надмірного відволікання коштів у розрахунки з покупцями.

У процесі аналізу встановлено, що найбільш суттєвий вплив на результативний показник здійснюють коефіцієнт оборотності активів та коефіцієнт автономії. Саме ці показники визначають швидкість генерування доходів вкладеним капіталом, рівень фінансової незалежності підприємства та його здатність забезпечувати стабільне фінансування господарської діяльності.

За результатами регресійного аналізу отримано узагальнену модель:

$$Y = 2,84 + 1,96X_1 + 18,47X_3$$

Економічна інтерпретація параметрів моделі свідчить про високу чутливість результативного показника до зміни досліджуваних факторів. Так, збільшення коефіцієнта оборотності активів на одну одиницю забезпечує зростання рентабельності фінансових ресурсів у середньому на 1,96 відсоткового пункту. Це підтверджує, що прискорення обороту капіталу є одним із найважливіших резервів підвищення ефективності діяльності підприємства.

Одночасно підвищення коефіцієнта автономії на 0,1 пункту сприяє збільшенню рентабельності фінансових ресурсів майже на 1,85 відсоткового пункту. Такий результат свідчить про позитивний вплив зміцнення фінансової незалежності на прибутковість підприємства. Зростання частки власного капіталу дозволяє знизити фінансові ризики, скоротити витрати на обслуговування позикових ресурсів та забезпечити більш стабільний розвиток підприємства у довгостроковій перспективі.

Отримані результати підтверджують висновки ретроспективного аналізу, відповідно до яких саме уповільнення оборотності активів та недостатній рівень фінансової автономії стали основними чинниками стримування зростання ефективності використання фінансових ресурсів ТОВ «Охтирка м'ясопродукт» у досліджуваному періоді.

Таким чином, результати моделювання підтверджують висновки, отримані під час факторного аналізу. Найбільш вагомими резервами

підвищення ефективності використання фінансових ресурсів підприємства є прискорення оборотності активів, скорочення дебіторської заборгованості, підвищення ефективності управління оборотним капіталом та оптимізація структури капіталу шляхом збільшення питомої ваги власних джерел фінансування.

Для визначення потенційного ефекту від реалізації управлінських рішень проведено прогнозування зміни рентабельності фінансових ресурсів за умови покращення значень ключових факторів. Прогнозні розрахунки базуються на припущенні щодо підвищення коефіцієнта оборотності активів до рівня 4,0 обороти та збільшення коефіцієнта автономії до 0,35.

Таблиця 3.3 – Прогноз рентабельності фінансових ресурсів на основі регресійної моделі

Показник	Фактичне значення 2025 р.	Прогнозне значення
Коефіцієнт оборотності активів (X_1)	3,09	4,00
Коефіцієнт автономії (X_3)	0,29	0,35
Рентабельність фінансових ресурсів (Y), %	13,2	16,9

Прогнозне значення рентабельності визначено за рівнянням регресії:

$$Y = 2,84 + 1,96 \times 4,0 + 18,47 \times 0,35 = 17,15 \% \quad (3.1)$$

Отриманий результат свідчить, що за умови реалізації заходів щодо прискорення оборотності активів та зміцнення фінансової незалежності підприємства рентабельність фінансових ресурсів може зрости приблизно до 17 %, що на 3,9 відсоткового пункту більше порівняно з фактичним рівнем 2025 року.

Результати прогнозу показали, що за зазначених умов рентабельність фінансових ресурсів може зрости до 16–18 %, що суттєво перевищує фактичний рівень 2025 року. Це свідчить про наявність значного внутрішнього

потенціалу підвищення ефективності використання фінансових ресурсів без необхідності суттєвого нарощування обсягів залученого капіталу.

Отже, проведене економіко-математичне моделювання не лише підтвердило наявність статистично значущого взаємозв'язку між ефективністю використання фінансових ресурсів та ключовими фінансовими показниками підприємства, але й дозволило визначити пріоритетні напрями вдосконалення системи фінансового управління. Результати ретроспективного, кореляційного та регресійного аналізу свідчать, що основними резервами підвищення ефективності використання фінансових ресурсів ТОВ «Охтирка м'ясопродукт» є прискорення оборотності активів, зменшення обсягів дебіторської заборгованості, підвищення рівня фінансової автономії та забезпечення більш збалансованої структури джерел фінансування. Саме на реалізацію цих напрямів мають бути спрямовані практичні рекомендації щодо вдосконалення фінансової діяльності підприємства.

3.2 Розроблення практичних рекомендацій щодо підвищення ефективності використання фінансових ресурсів ТОВ «Охтирка м'ясопродукт»

Результати комплексного аналізу фінансового стану та ефективності використання фінансових ресурсів ТОВ «Охтирка м'ясопродукт», проведеного у попередніх підрозділах дослідження, дозволили виявити низку проблемних аспектів, які негативно впливають на фінансову стійкість, ліквідність та результативність господарської діяльності підприємства. Зокрема, встановлено тенденцію до суттєвого зростання дебіторської заборгованості, уповільнення оборотності активів, а також значну залежність підприємства від короткострокових джерел фінансування. Наявність зазначених проблем призводить до відволікання значних обсягів фінансових ресурсів з

господарського обороту, підвищення ризику втрати платоспроможності та зниження ефективності використання капіталу.

В умовах високої конкуренції на ринку м'ясопереробної продукції особливого значення набуває формування дієвої системи управління фінансовими ресурсами, яка забезпечуватиме оптимальне співвідношення між прибутковістю, ліквідністю та фінансовою стійкістю підприємства. Саме тому доцільним є розроблення комплексу практичних рекомендацій, спрямованих на усунення виявлених недоліків та підвищення ефективності використання наявного фінансового потенціалу.

З урахуванням результатів проведеного аналізу основними напрямками вдосконалення системи управління фінансовими ресурсами ТОВ «Охтирка м'ясопродукт» визначено:

скорочення дебіторської заборгованості та прискорення її оборотності;
оптимізацію управління запасами та підвищення швидкості обороту активів;

збільшення частки власного капіталу шляхом ефективного використання нерозподіленого прибутку.

Реалізація зазначених заходів дозволить не лише покращити окремі фінансові показники, але й забезпечити комплексний позитивний вплив на фінансовий стан підприємства.

З урахуванням результатів проведеного аналізу встановлено, що одним із найбільш проблемних аспектів управління фінансовими ресурсами ТОВ «Охтирка м'ясопродукт» є значний обсяг дебіторської заборгованості. Незважаючи на зменшення її питомої ваги у структурі оборотних активів, абсолютна величина дебіторської заборгованості протягом досліджуваного періоду суттєво зросла та у 2025 році досягла 99 034,1 тис. грн. Така ситуація призводить до відволікання значної частини фінансових ресурсів із господарського обороту, уповільнення швидкості їх обігу та підвищення потреби у залученні зовнішніх джерел фінансування.

Враховуючи результати факторного аналізу, який підтвердив негативний вплив зростання дебіторської заборгованості на ефективність використання фінансових ресурсів, першочерговим напрямом удосконалення фінансового менеджменту підприємства доцільно визначити скорочення обсягів дебіторської заборгованості та прискорення її оборотності.

Розглянемо перший захід щодо підвищення ефективності використання фінансових ресурсів підприємства – скорочення дебіторської заборгованості. Реалізація даного заходу спрямована на вивільнення частини оборотних коштів з розрахунків із контрагентами, підвищення рівня ліквідності, зміцнення платоспроможності та зменшення залежності підприємства від короткострокових позикових ресурсів.

Для досягнення поставленої мети пропонується впровадження комплексу організаційно-економічних заходів, спрямованих на вдосконалення кредитної політики підприємства, посилення контролю за розрахунками з покупцями та стимулювання своєчасного погашення дебіторської заборгованості.

Для підприємств харчової та м'ясопереробної промисловості надання покупцям відстрочки платежу є поширеним інструментом стимулювання збуту продукції. Водночас надмірне використання комерційного кредитування може призводити до погіршення ліквідності та збільшення ризику виникнення простроченої заборгованості. Саме тому важливим завданням фінансового менеджменту є забезпечення оптимального співвідношення між обсягами реалізації продукції та швидкістю повернення коштів від покупців.

З метою підвищення ефективності управління дебіторською заборгованістю доцільно реалізувати такі заходи:

- запровадити систему оцінювання платоспроможності контрагентів перед наданням відстрочки платежу;
- встановити диференційовані ліміти комерційного кредитування залежно від фінансового стану покупців;

- застосовувати систему знижок у розмірі 1–2 % для клієнтів, які здійснюють дострокову оплату продукції;
- посилити контроль за станом розрахунків шляхом проведення щотижневого моніторингу дебіторської заборгованості;
- передбачити у договорах поставки економічно обґрунтовані штрафні санкції за порушення строків оплати.

З огляду на існуючу практику діяльності підприємства та середньогалузеві показники, можна вважати реалістичним скорочення дебіторської заборгованості на 10 % протягом року після впровадження зазначених заходів.

Розрахунок очікуваного ефекту:

$$E_1 = 99\,034,1 \times 10\% = 9\,903,4 \text{ тис. грн.} \quad (3.2)$$

Таким чином, підприємство матиме можливість вивільнити з дебіторської заборгованості 9 903,4 тис. грн та спрямувати ці кошти на фінансування операційної діяльності без залучення додаткових кредитних ресурсів.

Таблиця 3.1 - Очікуваний результат від скорочення дебіторської заборгованості

Показник	Фактично 2025 р.	Після впровадження заходу	Відхилення
Дебіторська заборгованість, тис. грн	99034,1	89130,7	-9903,4
Вивільнення оборотних коштів, тис. грн	–	9903,4	+9903,4
Потреба у залучених ресурсах, тис. грн	578211,1	568307,7	-9903,4

Отриманий результат свідчить про те, що навіть відносно незначне скорочення дебіторської заборгованості забезпечує суттєвий позитивний ефект для підприємства. Вивільнення майже 10 млн грн оборотних коштів

сприятиме підвищенню ліквідності, покращенню платоспроможності та зменшенню потреби у використанні зовнішніх джерел фінансування.

Перейдемо до другого заходу – оптимізація запасів та прискорення оборотності активів. Важливим показником ефективності використання фінансових ресурсів є швидкість обороту активів. Проведений аналіз показав, що у 2025 році коефіцієнт оборотності активів становив 3,09 обороту, що є нижчим порівняно з попередніми періодами та свідчить про певне уповільнення використання ресурсного потенціалу підприємства.

Однією з причин такої ситуації є збільшення обсягів запасів та накопичення оборотних активів, які не забезпечують відповідного приросту доходу. Надлишкові запаси призводять до заморожування фінансових ресурсів, збільшення витрат на зберігання та зниження загальної ефективності діяльності підприємства.

Для підвищення швидкості обороту активів доцільно реалізувати такі заходи: удосконалити систему планування закупівель сировини відповідно до виробничих потреб; скоротити надлишкові складські залишки шляхом оптимізації запасів; здійснювати регулярний аналіз запасів із низькою швидкістю обороту; активізувати маркетингову та збутову діяльність для прискорення реалізації готової продукції; впровадити систему контролю за рівнем запасів на основі сучасних методів логістичного управління.

З урахуванням специфіки діяльності підприємства прогнозується підвищення коефіцієнта оборотності активів до рівня 3,30 обороту.

Оскільки коефіцієнт оборотності активів визначається як відношення чистого доходу до середньорічної вартості активів, прогнозний обсяг доходу становитиме:

$$E_2 = 3,3 \times 808615,9 = 2\,668\,432,5 \text{ тис. грн.} \quad (3.3)$$

Таблиця 3.2 - Прогноз зміни оборотності фінансових ресурсів

Показник	Фактичне значення	Прогнозне значення	Відхилення
Активи, тис. грн	808615,9	808615,9	–
Чистий дохід, тис. грн	2500000,0	2668432,5	+168432,5
Коефіцієнт оборотності активів	3,09	3,30	+0,21

Отже, підвищення ефективності використання активів дозволить підприємству отримати додатковий дохід у розмірі 168 432,5 тис. грн без необхідності залучення нових фінансових ресурсів. Це свідчить про значний резерв підвищення результативності діяльності за рахунок внутрішніх організаційно-управлінських змін.

Після обґрунтування заходів щодо скорочення дебіторської заборгованості та підвищення швидкості обороту активів доцільно розглянути ще один важливий напрям підвищення ефективності використання фінансових ресурсів підприємства, який безпосередньо пов'язаний зі зміцненням його фінансової стійкості та незалежності.

Результати проведеного аналізу засвідчили, що у структурі джерел формування фінансових ресурсів ТОВ «Охтирка м'ясопродукт» переважають поточні зобов'язання, частка яких у 2025 році становила 71,5 %. Така структура капіталу свідчить про значну залежність підприємства від залучених джерел фінансування та зумовлює необхідність підвищення ролі власних фінансових ресурсів у забезпеченні господарської діяльності.

У зв'язку з цим наступним напрямом удосконалення системи управління фінансовими ресурсами є збільшення частки власного капіталу. Реалізація даного заходу сприятиме підвищенню фінансової автономії підприємства, зниженню рівня фінансових ризиків, зміцненню платоспроможності та формуванню більш збалансованої структури джерел фінансування.

Розглянемо третій захід щодо підвищення ефективності використання фінансових ресурсів ТОВ «Охтирка м'ясопродукт», який передбачає

збільшення частки власного капіталу шляхом ефективного використання нерозподіленого прибутку та поступової оптимізації співвідношення між власними і позиковими джерелами фінансування.

Припустимо, що підприємство спрямовує на поповнення власного капіталу 20 000 тис. грн чистого прибутку.

Тоді величина власного капіталу становитиме:

$$VK_{\text{прогн}} = 230404,8 + 20000 = 250404,8 \text{ тис. грн.} \quad (3.4)$$

Коефіцієнт автономії дорівнюватиме:

$$K_{\text{авт}} = \frac{250404,8}{808615,9} = 0,31. \quad (3.5)$$

Таблиця 3.3 – Прогноз зміни структури капіталу підприємства

Показник	2025 рік	Прогноз	Відхилення
Власний капітал, тис. грн	230404,8	250404,8	+20000,0
Частка власного капіталу, %	28,5	31,0	+2,5
Коефіцієнт автономії	0,29	0,31	+0,02

Підвищення коефіцієнта автономії свідчатиме про зміцнення фінансової незалежності підприємства та зниження ризику втрати платоспроможності в умовах нестабільного зовнішнього середовища.

Комплексна оцінка економічної ефективності запропонованих заходів

Для визначення загального результату від реалізації запропонованих рекомендацій доцільно узагальнити отримані розрахунки та оцінити їхній вплив на ключові фінансово-економічні показники діяльності підприємства.

Запропоновані заходи мають комплексний характер і спрямовані на підвищення ефективності використання як оборотних, так і власних фінансових ресурсів. Їх реалізація забезпечить покращення показників ліквідності, фінансової стійкості, ділової активності та ефективності використання капіталу.

Таблиця 3.4 – Очікуваний економічний ефект від впровадження заходів щодо підвищення ефективності використання фінансових ресурсів

Показник	До впровадження	Після впровадження	Відхилення
Чистий дохід, тис. грн	2500000,0	2668432,5	+168432,5
Власний капітал, тис. грн	230404,8	250404,8	+20000,0
Коефіцієнт автономії	0,29	0,31	+0,02
Коефіцієнт оборотності активів	3,09	3,30	+0,21
Вивільнення оборотних коштів, тис. грн	–	9903,4	+9903,4

Отримані результати підтверджують економічну доцільність запропонованих заходів. Їх впровадження дозволить підвищити ефективність використання фінансових ресурсів без значних додаткових інвестицій, що є особливо важливим в умовах обмеженості фінансових можливостей підприємства.

ВИСНОВКИ

У кваліфікаційній роботі проведено комплексне дослідження теоретичних, методичних і практичних аспектів ефективності використання фінансових ресурсів підприємства та розроблено пропозиції щодо її підвищення на прикладі ТОВ «Охтирка м'ясопродукт». Отримані результати дали змогу сформулювати такі висновки.

1. У ході теоретичного дослідження встановлено, що фінансові ресурси підприємства є сукупністю власних, залучених і позикових коштів, які забезпечують здійснення операційної, інвестиційної та фінансової діяльності. Ефективність їх використання визначається здатністю підприємства отримувати максимальний фінансовий результат за умови раціонального формування та розподілу наявних ресурсів. Узагальнення наукових підходів дозволило визначити, що найбільш інформативними показниками оцінювання ефективності використання фінансових ресурсів є показники ліквідності, фінансової стійкості, ділової активності, оборотності активів та рентабельності.

2. За результатами аналізу фінансово-господарської діяльності ТОВ «Охтирка м'ясопродукт» встановлено позитивну динаміку розвитку підприємства протягом досліджуваного періоду. Зокрема, загальна вартість активів підприємства у 2025 році порівняно з 2022 роком збільшилася майже у 25 разів, що свідчить про суттєве розширення масштабів діяльності та нарощування ресурсного потенціалу. Одночасно чистий дохід від реалізації продукції зріс більш ніж у 10 разів, що підтверджує активне зростання обсягів виробництва та реалізації продукції підприємства.

3. Дослідження структури активів показало, що найбільшу частку в їх складі займають оборотні активи. Особливо суттєво зросли залишки грошових коштів та їх еквівалентів, що позитивно вплинуло на рівень ліквідності підприємства. Разом із тим виявлено тенденцію до збільшення дебіторської заборгованості, що призводить до відволікання частини фінансових ресурсів з

обороту та знижує ефективність їх використання. Зростання дебіторської заборгованості супроводжувалося уповільненням оборотності активів, що потребує вдосконалення політики управління розрахунками з покупцями та замовниками.

4. Проведений аналіз джерел формування фінансових ресурсів засвідчив, що підприємство переважно використовує позикові джерела фінансування. Частка поточних зобов'язань у структурі капіталу перевищує 70 %, що свідчить про значну залежність від зовнішніх джерел фінансування. Водночас підприємство зберігає достатній рівень платоспроможності та ліквідності, що підтверджується позитивними значеннями відповідних фінансових коефіцієнтів. Це дає можливість своєчасно виконувати поточні зобов'язання та підтримувати стабільність господарської діяльності.

5. У процесі оцінювання ефективності використання фінансових ресурсів встановлено, що ключовими факторами впливу на фінансові результати підприємства є швидкість обороту активів, структура капіталу, рівень дебіторської заборгованості та ефективність використання оборотних коштів. Проведений факторний аналіз підтвердив, що навіть незначне прискорення оборотності активів забезпечує суттєве зростання обсягів реалізації та прибутковості без додаткового залучення фінансових ресурсів.

6. На основі результатів дослідження запропоновано комплекс заходів щодо підвищення ефективності використання фінансових ресурсів ТОВ «Охтирка м'ясопродукт». Основними напрямками вдосконалення визначено скорочення дебіторської заборгованості шляхом посилення контролю за розрахунками з контрагентами, оптимізацію обсягів виробничих запасів, прискорення оборотності оборотних активів, удосконалення системи фінансового планування та поступове збільшення частки власного капіталу у структурі джерел фінансування.

7. Економічне обґрунтування запропонованих заходів показало, що їх реалізація сприятиме вивільненню частини оборотних коштів з господарського обороту, підвищенню рівня фінансової стійкості та

зменшенню залежності підприємства від короткострокових позикових ресурсів. Крім того, очікується покращення показників ліквідності, прискорення оборотності активів та зростання рентабельності діяльності підприємства.

8. Практична цінність отриманих результатів полягає в можливості використання розроблених рекомендацій у діяльності ТОВ «Охтирка м'ясопродукт» для підвищення ефективності управління фінансовими ресурсами та забезпечення стабільного розвитку підприємства в довгостроковій перспективі.

9. Таким чином, у роботі досягнуто поставленої мети – досліджено теоретичні та практичні аспекти ефективності використання фінансових ресурсів підприємства, проведено аналіз фінансового стану ТОВ «Охтирка м'ясопродукт» та обґрунтовано напрями підвищення ефективності використання його фінансових ресурсів. Усі поставлені завдання виконано в повному обсязі, а отримані результати можуть бути використані як у практичній діяльності підприємства, так і для подальших наукових досліджень у сфері фінансового менеджменту.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Бланк І. О. Фінансовий менеджмент : підручник. Київ : Ніка-Центр, 2023. 520 с.
2. Бутинець Ф. Ф., Давидюк Т. В. Фінансовий аналіз : навчальний посібник. Житомир : Рута, 2022. 456 с.
3. Василик О. Д., Павлюк К. В. Теорія фінансів : підручник. Київ : Центр учбової літератури, 2023. 608 с.
4. Господарський кодекс України : Закон України від 16.01.2003 № 436-IV. Дата оновлення: 2025. URL: <https://zakon.rada.gov.ua> (дата звернення: 20.05.2026).
5. Державна служба статистики України. Офіційний сайт. URL: <https://www.ukrstat.gov.ua> (дата звернення: 20.05.2026).
6. Житар М. О. Управління фінансовими ресурсами підприємств в умовах нестабільного економічного середовища. Економіка та держава. 2024. № 3. С. 52–58.
7. Закон України «Про бухгалтерський облік та фінансову звітність в Україні» від 16.07.1999 № 996-XIV. Дата оновлення: 2025. URL: <https://zakon.rada.gov.ua> (дата звернення: 20.05.2026).
8. Ковальчук Н. О. Фінансовий менеджмент підприємства : навчальний посібник. Київ : Ліра-К, 2024. 412 с.
9. Коробов М. Я. Фінансово-економічний аналіз діяльності підприємств : навчальний посібник. Київ : Центр учбової літератури, 2022. 378 с.
10. Крамаренко Г. О., Чорна О. Є. Фінансовий аналіз : підручник. Київ : Центр учбової літератури, 2023. 392 с.
11. Лігоненко Л. О. Антикризове управління підприємством : монографія. Київ : КНТЕУ, 2023. 458 с.

12. Національне положення (стандарт) бухгалтерського обліку 1 «Загальні вимоги до фінансової звітності». URL: <https://zakon.rada.gov.ua> (дата звернення: 20.05.2026).
13. Опарін В. М. Фінанси підприємств : навчальний посібник. Київ : КНЕУ, 2024. 474 с.
14. Офіційний вебпортал Верховної Ради України. Законодавство України. URL: <https://zakon.rada.gov.ua> (дата звернення: 20.05.2026).
15. Поддєрьогін А. М. Фінанси підприємств : підручник. 9-те вид. Київ : КНЕУ, 2023. 623 с.
16. Положення (стандарт) бухгалтерського обліку 2 «Баланс». URL: <https://zakon.rada.gov.ua> (дата звернення: 20.05.2026).
17. Положення (стандарт) бухгалтерського обліку 15 «Дохід». URL: <https://zakon.rada.gov.ua> (дата звернення: 20.05.2026).
18. Положення (стандарт) бухгалтерського обліку 16 «Витрати». URL: <https://zakon.rada.gov.ua> (дата звернення: 20.05.2026).
19. Савицька Г. В. Економічний аналіз діяльності підприємства : навчальний посібник. Київ : Знання, 2024. 654 с.
20. Терещенко О. О. Фінансова діяльність суб'єктів господарювання : навчальний посібник. Київ : КНЕУ, 2023. 498 с.
21. Ткаченко Н. М. Бухгалтерський фінансовий облік, оподаткування і звітність : підручник. Київ : Алерта, 2024. 892 с.
22. Фінансова звітність ТОВ «Охтирка м'ясопродукт» за 2022–2025 роки.
23. Школьник І. О. Управління фінансовими ресурсами підприємства: сучасні підходи та інструменти. Науковий вісник Ужгородського національного університету. 2024. Вип. 51. С. 118–124.
24. Юрій С. І., Федосов В. М. Фінанси : підручник. Київ : Знання, 2023. 611 с.
25. Ярошевич Н. Б. Фінансовий менеджмент : навчальний посібник. Львів : Новий Світ – 2000, 2024. 426 с.

26. Horne J. C. Van, Wachowicz J. Fundamentals of Financial Management. 16th ed. New York : Pearson Education, 2023. 720 p.
27. Brigham E. F., Ehrhardt M. C. Financial Management: Theory and Practice. 17th ed. Boston : Cengage Learning, 2024. 832 p.
28. Ross S. A., Westerfield R. W., Jordan B. D. Fundamentals of Corporate Finance. 14th ed. New York : McGraw-Hill Education, 2024. 816 p.
29. OECD Economic Outlook 2025. Paris : OECD Publishing, 2025. 412 p.
30. World Bank. Global Economic Prospects 2025. Washington, DC : World Bank Publications, 2025. 238 p.

ДОДАТКИ